

VECTOR®

TYGODNIK POLONII

ŁĄCZYMY
POLONIĘ
DOŁĄCZ
DO NAS

Nr 26 (89) / Rok III / 29.06.2014 r.

Profesor Tadeusz Maliński, pionier nanomedycyny, doktorem honorowym UAM w Poznaniu

HEBDOMADAIRE - VECTOR POLONII - FRANCE - BELGIQUE - LUXEMBOURG - 1,50 € - www.vectorpolonii.com

W NUMERZE m.in.

- Burzliwe życie Ludwika Nabelaka
- Co na temat wyglądu sędzi Krystyna Mazurówna?
- Dlaczego warto spać?

20 STRON

GASTT

gastronomie-tendance

HURTOWNIA SPOŻYWCZA PARIS-RUNGIS

Hurtowy dystrybutor polskich produktów spożywczych zaprasza do współpracy: sklepy, restauracje, hurtownie, stowarzyszenia oraz pozostałe podmioty organizujące duże imprezy, bankiety, catering, kiermasze.

Dostarczamy na terenie Francji i Belgii.

Dostawa do 48 godzin max.

Nasi partnerzy:

- **Aux Délices Pologne** – 203, rue Saint Maur – 75010 Paris
  - **Sklep Manorek** – 156, rue Oberkampf – 75011 Paris
  - **Aux Régals** – 17, rue Docteur Goujon – 75012 Paris
  - **Comme en Pologne** – 9, rue Hegesippe Moreau – 75018 Paris
- W tych sklepach można nabyć szeroki asortyment polskich, zawsze świeżych produktów.

Zamówienia: **01 45 60 44 95**, Zamówienia ekspresowe: **06 23 00 48 39**
e-mail: contact@gastt.fr, adres: **GASTT, Zone SOGARIS, Bâtiment R/S, 94150 RUNGIS**

PROMOCJE

Zapraszamy na zakupy
do sklepu internetowego
Galerii Roi Doré!

Oferujemy oryginalny asortyment:

- książki (katalogi, albumy, przewodniki...)
- biżuterię
- dzieła sztuki (rysunek, fotografia, grafika...)
- drobne obiekty artystyczne
- pocztówki
- plakaty
- pamiątki

Zapraszamy teraz na stronę internetową:

<http://eshop.roidore.com>

lub do naszej siedziby przy 6, rue Sainte-Anastase
i 61, quai de la Tournelle w Paryżu!

TEMAT TYGODNIA: PROFESOR TADEUSZ MALIŃSKI UHONOROWANY TYTUŁEM DOKTORA H. C.

ZAPRASZAMY NA...

Wystawę prac Jana Lebensteina do Galerii Roi Doré (szczegółowe informacje w Kalendarium na s. 15)

SPIS TREŚCI

4 TU I TERAZ:

Od Redakcji

Słów kilka o życiu Ludwika Nabelaka

5 SPOSTRZEŻENIA POLSKIEJ PARYŻANKI:

Sprawa look'u

6 POLSKIE TROPY:

Podróż do Sanatorium

POLONUS TYGODNIA:

Darianna Myszka

7 WYDARZENIA:

- World Press Photo – przystanek Paryż

- TV Polska zamiast TV Polonia

- W skrócie

8 ADWOKAT RADZI:

Uprawnienia konsumenta wynikające z zawarcia umowy sprzedaży

9 MODA:

W sukni balowej na zakupy do warzywniaka

NA ZDROWIE:

Sen a moralność

10 - 11 PROFESOR TADEUSZ MALIŃSKI, WYBITNY POLSKI NAUKowiec, UHONOROWANY TYTUŁEM DOKTORA H. C. W POZNANIU

12 VECTOREK

13 ROZRYWKA

14 POWIEŚĆ W ODCINKACH

Cezary Dobies, *Wazon sypialny III/5*
Rozdział trzeci – *Goździki*

15 CO? GDZIE? KIEDY?

Kalendarium wydarzeń polonijnych

BYLIŚMY NA...

Koncerte Leopolda Kozłowskiego

16-17 PROGRAM TV

18 HOROSKOP, PRZEPIS KULINARNY, PRENUMERATA

19 OGŁOSZENIA, PRENUMERATA

20 SZTUKA NIECODZIENNA:

Sztuka winylu. Stanisław Zagórski

VECTOR
TYGODNIK POLONII

depuis 2012

REDACTION EN CHEF

Julita Lech
j.lech@vectorpolonii.com

REDACTION

Anna Garnys, Alicja Polap,
Luiza Sawicka-Hofstede,
Anna Rudek-Śmiechowska,
Katarzyna Tymiec

FEUILLETONS

Krystyna Mazurówna,
Jean-Claude Kociolek

EDITEUR

Editions yot-art

SIEGE SOCIAL

6, rue Sainte-Anastase, 75003 Paris
tél. 09 62 62 77 86,
e-mail: redakcja@vectorpolonii.com,
www.vectorpolonii.com

DIRECTEUR DE LA PUBLICATION

Józef Rudek

IMPRESSION

Printgraph, 32-800 Brzesko, drukarnia@printgraph.pl

PUBLICITE ET ANNONCES

6, rue Sainte-Anastase, 75003 Paris
tel.: 09 62 62 77 86, e-mail: redakcja@vectorpolonii.com

LETRES A LA REDACTION

redakcja@vectorpolonii.com

GRAPHISTE

Paweł Wójcik, e-mail: pawel.cube3d@gmail.com

N° Commission Paritaire: 1215 1 92120
ISSN : 2264-4717

OD REDAKCJI

Polska ma wielu „ambasadorów”, którzy reprezentują Kraj i sławią Jego imię, także poza Jego granicami. Dotyczy to wielu dziedzin: nauki, sztuki, muzyki... Jednym z nich jest bez wątpienia Profesor Tadeusz Maliński. To jedna z osób, którym udało się zaistnieć w świecie nauki i, dzięki swojemu geniuszowi, dokonać rewolucyjnych dla nauki i medycyny odkryć. Na początku czerwca powrócił do Polski, do swych rodzinnych stron, Poznań, gdzie uhonorowano go, po raz kolejny tytułem doktora honoris causa.

Dobrze jest wiedzieć, że w Stanach Zjednoczonych istnieje ktoś, kto dokonuje każdego dnia rzeczy przełomowych z punktu widzenia nauki, medycyny i technologii. Należy pamiętać o Rodakach, którzy rozslawiają imię Polski w świecie i przyczyniają się do tworzenia jej dobrego wizerunku. A już na pewno o tych, którzy zostali nominowani do Nagrody Nobla... Z artykułu o prof. Malińskim dowiedzą się Państwo o tym, czego dotyczą jego badania i osiągnięcia, i jakie znaczenie mają one dla ludzkiego zdrowia i życia. Zapraszamy do lektury!

Księżę Konstanty w damskich ubraniach, bohater szkolnych lektur, pyskówka z Mickiewiczem, czyli słów kilka o życiu Ludwika Nabelaka

Spiskowcy szturmują Belweder. Wielki Księżę Konstanty w popłochu chroni się na strychu. Gdy sytuacja się uspokaja, w przebraniu kobiecym opuszcza pałac. Poza kompromitacją znienawidzonego zaborcy, powstańcy nie odnoszą tego dnia innego zwycięstwa. Brawurowym, choć dyktanckim atakiem kieruje Ludwik Nabelak, młody dziennikarz, tłumacz i krytyk literacki.

I choć powstanie listopadowe kończy się klęską, a młody major musi salwować się ucieczką za granicę, to jego burzliwe życie staje się inspiracją dla Słowackiego, który tworząc postać Kordiana wzoruje się na postaci Nabelaka. Zresztą nie tylko: w „Dziadach” Mickiewicza to patriota N..., w sztuce „Noc listopadowa” Wyspiańskiego występuje pod swym imieniem i nazwiskiem, jest też obecny u Fredry w „Panu Jowialskim” i w twórczości Seweryna Goszczyńskiego.

Początkowo Ludwik Nabelak leczy swe rany w Szwajcarii, skąd w roku 1833 udaje się do Paryża, gdzie włącza się aktywnie w działalność Wielkiej Emigracji, utrzymuje rozległe stosunki towarzyskie, spotyka się często m.in. z Chopinem, Słowackim, Goszczyńskim i Mickiewiczem, z którym zresztą związana jest zabawna historia. Podczas jednego ze spotkań, gdy Adam Mickiewicz improwizuje przydługą i mętnie, Nabelak krótko to podsumowuje:

„Adam, chyba za dużo dziś wypieś”. Ten ostatni, urażony, nie pozostaje mu dłużny i wyzywa go od prostaków.

Niestety, proza życia szybko dopada naszego bohatera. Nie mogąc liczyć na pomoc rodziny z Polski, w wieku 35 lat podejmuje studia w szkole górniczej w Paryżu, co zresztą okupuje wieloma wyrzeczeniami i ciężką pracą. Podczas nielicznych i krótkich chwil wypoczynku poznaje swą przyszłą żonę, córkę francuskiego generała – Zofię Conrad, z którą będzie miał czwórkę dzieci.

Mimo że przed uzyskaniem dyplomu poznaje Andrzeja Towiańskiego i daje się ponieść ideom mesjanizmu, odpowiedzialność za rodzinę zwycięża i Ludwik Nabelak zabiera się ostro do pracy. Pierwsza posada to stanowisko dyrektora fabryki gazu w Barcelonie, skąd po pięciu latach Nabelakowie wracają do Paryża na wieść o wybuchu Wiosny Ludów. Polak usiłuje przedrzeć się do kraju, ale gdy już mu się to udaje, zostaje wydalony z Galicji przez władze austriackie. Na szczęście bez problemów znajduje kolejną posadę, zostaje dyrektorem kopalni w Plessis, gdzie urok prowincji, cisza i spokój rekompensują brak wielkomięjskiego życia towarzyskiego. Zasoby węgla wyczerpują się, Nabelak podejmuje kolejną pracę na stanowisku dyrektora kopalni we Francji, by po dwóch latach objąć lukratywną posadę w Algierii, gdzie oprócz pieniędzy dorabia się trapiącej go latami febrą.

foto: domena publiczna

Kolejne miejsca pracy to Hiszpania, a po roku Nimes, gdzie Nabelak zostaje dyrektorem fabryki gazu, z bajeczną pensją i tantiemą po 1 franku od każdego nowego płomienia. Oprócz tego, składową wynagrodzenia jest piękny i wygodny dom, wśród kwiatów migdałowców, z opłaconym opalem i oświetleniem. Z tej namiastki rajy korzysta zresztą wielu polskich tułaczy, dla których drzwi są tu zawsze szeroko otwarte.

Gdy fabrykę kupują Anglicy, a Polska jest w przededniu powstania styczniowego, Nabelak wraca do Paryża, skąd udaje się do Polski. Nie bierze jednak bezpośredniego udziału w walkach, a po powrocie do Francji w 1864 r., nie wraca do pracy w przemyśle, tylko pracuje w bankach.

W roku 1870 budzi się w nim na nowo dusza romantyka i w wieku 66 lat jako wolontariusz zasila szeregi gwardii obywatelskiej. Oprócz tego zajmuje się organizacją pomocy dla ofiar wojny, wspieraniem materialnym studentów i naukowców emigrantów.

Pod koniec życia planuje powrót do Polski, by objąć posadę w banku we Lwowie lub posadę kustosza i bibliotekarza zbiorów księcia Czartoryskiego. Gdy to nie wychodzi, siada do spisywania dziejów Polski. W 1883 r. jego pracę przerywa ciężka choroba. Kolejny z Polaków rozdarty pomiędzy romantycznymi porywami i pozytywistyczną pracą umiera, i zostaje pochowany na cmentarzu Père-Lachaise, obok innych polskich tułaczy.

foto: domena publiczna

SPOSTRZEŻENIA POLSKIEJ PARYŻANKI

fot. z archiwum Krystyny Mazurówny

Sprawa look'u

Jakoś tak mi się porobiło, że nie zawsze podoba mi się to, co podoba się większości moich koleżanek. Dotyczy to zresztą bardzo wielu rzeczy, poczynając od upodobań kulinarnych (uwielbiam owoce morza, ślimaki i temu podobne – zdaniem moich koleżanek – świństwa), poprzez gusty w dziedzinie męszczyzn (niekoniecznie bogaty, choćby i malutki, tysi brzuchatek – owszem, to dla mnie nie jest najważniejsze, ale musi być interesujący, z ciekawą osobowością!), aż do wyboru stylu strojów, czyli mojego look'u.

Staram się za bardzo nie wychylać, żeby było poprawnie, żeby nie sprawiać wrażenia osoby, która chce za wszelką cenę zwrócić na siebie uwagę, poprzez przebieranie się w jakieś dziwaczne szatki, niemające z nią nic wspólnego. Odwrotnie – przysięgam! – przecież nabywam sukienki, bluzeczki i spódniczki w sklepach dla normalnych ludzi, często grzebiąc w pojemnikach z przecenami, łapię ciekawe sody, tanie okazje, bo uważam, że na ciuchy nie warto wydawać bajorńskich sum – łatwiej mi potem się z nimi rozstawać, gdy się znudzą albo wyjdą z mody.

Niedawno, będąc w Nowym Jorku, wygrzebałam w jakimś sklepiku na ósmej ulicy świetną spódnicę za dziesięć dolarów. Ogoniasta, asymetryczna, z podoczeplanymi paskami, sprzączkami i taśmami – dokładnie to, o co chodzi – przynajmniej mnie. W Paryżu, w tanim sklepiku obok mego mieszkania, znalazłam wśród tłumu tandetnych ciuszków w złym guście (wszystko po pięć euro) genialne wdzianko, coś między sweterkiem babuni

(bo czarny i szeroki) a modelem z ostatniej kolekcji mody (bo ma dwa suwaki, postrzępiony dół i za długie – do pół dłoni – rękawki). Wsadziłam go na stary, anonimowy golfik (taki, jaki każda z nas ma od dawna w szafie) i do tego nonszalancko dorzuciłam zwój kolorowych tasemek na szyję, znaczy moją biżuterię. Tak ten strój pokochałam, że noszę go i noszę, świątek i piątek. Przybrałam dodatkowo całość licznymi bransoletkami i pierścionkami, uświetniłam rozwichrzoną fryzurką w różnych kolorach, i nareszcie czuję się w swojej skórze, autentycznie sobą. Ale – w zależności od miejsca, w którym się znajduję tak ubrana – mam różne, często diametralnie odmienne reakcje...

Moje koleżanki paryskie, wiedząc, że niedawno gościłam w Nowym Jorku, zgodnym chórem orzekły, że od razu widać, że to styl nowojorski. Ach, ta śmiałość pomysłów, to zderzenie tradycji z super nowoczesnością, ten amerykański sznyt i styl – w Europie, jeszcze nie do pomysłenia. Nie sprostowałam, tylko udałam się na spotkanie z grupą rodaków, którzy akurat przyjechali z wybieżką zwiedzać Paryż.

– Pani, to od razu po ubraniu widać, że paryżanka. U nas by się nikt tak nie ustroił, a tu wszystkie dziewczyny po ulicach tak chodzą. Podziwiałymy te suwaczki, te strzępy, zamaszyste spódnice, te wiszące nitki. W Warszawie jeszcze nie uświadczysz, a w Paryżu, już co druga! Tyle, że zatracą się osobowość, wy wszystkie tak samo! No, ale pani to pasuje, nawet fajnie pani wygląda w tych szmatach!

Podziękowałam za komplement i udałam się wraz z bogatą przyjaciółką na uroczyste przyjęcie do luksusowego salonu Yves Saint Laurent'a z okazji pokazu najnowszych trendów w jego modzie.

Przedstawiciele dyrekcji powitali mnie serdecznie:

– Ooo, Madame wraca z Nowego Jorku? To od razu widać, oni są jednak dużo przed nami, my dopiero lansujemy tę linię, którą pani już nosi. Czy to model z pokazu, czy może jest już w sklepach?

I zaczęło mnie dokładnie oglądać z bliska, macać, podszczypywać i zachwycać się, komentując, że od razu czuje się awangardę kroju, niestychaną śmiałość ręki stylisty i – zwłaszcza – wysoką jakość użytych materiałów... Widocznie wdziano, czyli sweter z drutach – był z dobrej wełny!

Wieczorem, oczywiście wciąż w tych samych szmatach, udałam się z córeczką na kolację do jej kolegów – muzyków. W skromnym mieszkanku, przy długim, zaimprowowanym z dwójga drzwi położonych na stojakach stole, zmieściło się ze dwadzieścia osób – muzycy, ich rodziny, ludzie różnych zainteresowań, kolorów skóry, pozycji społecznej i kategorii wiekowej. Niemowięta piszczały, jakaś babcia przysypiała z nosem w talerzu; dysku-

sje o muzyce, bezrobociu, polityce i sporcie krzyżowały się w powietrzu. Kolacja była wydana jako bal przebierańców, tematem miały być postacie z bajek. Wychodząc około drugiej w nocy, dostałam podziękowania od pani domu:

– Miło było poznać i dziękujemy, że chociaż pani jedna się przebrała – my wprawdzie udekorowaliśmy bajkowo stół, ale nie starczyło już nam konceptu na kostiumy, a pani tak świetnie wygląda, jako ta czarownica!

Ja – czarownica???

Wracałam zmęczona i trochę zaniepokojona tym podejrzeniem. Uczesanie siadło, makijaż się zważył, szminki zjadłam. Spódnica pochłapana błotem, moje rozciągnięte wdzianko straciło świeżość, plama z sosu na samym przodzie odebrała mu resztki wdzięku. Dotelepałam się do domu, gdzie pod moją bramą, jak zwykle, leżał sobie mój znajomy kłozard i popijał z gwinta. Potoczył po mojej osobie zachwyconym wzrokiem, oderwał butelkę od ust i wypalił:

– Oh, tu es belle – jesteś piękna! To pewnie jakaś nowa kreacja? Urocza, urocza, bardzo kobieca! Cudownie w niej wyglądasz, po prostu bajkowo, jak jakaś królowna z baśni albo dobra wróżka!!! Tes super!!!

Nie tłumaczyłam, że widuje mnie w tym stroju codziennie, od dwóch tygodni. Nie wyjaśniałam, że jest to typowo paryska nowość nowojorska, w świetnym gatunku za grosik z przeceny, że to model niezwykle oryginalny, ale niby taki, jaki wszystkie paryżanki noszą. O czarownicy nie pisałam, ma się rozumieć, ani słowa...

Jednym słowem – ile ludzi, tyle opinii. Każda kiecka – ba! Każda sprawa może być widziana zupełnie inaczej, w zależności od kontekstu, każdy fakt też może być interpretowany rozmaicie, w zależności od obudowy. Można chyba sobie wybrać, co tam komu pasuje...

Ja tam wybieram opinię mego znajomego kłozarda – rzeczywiście, czuję się bardzo kobieco w ślicznym, tak dokładnie pasującym mi stroiku, w którym – według niego – wyglądam jak dobra wróżka!

No, może z niedużą szczyptą czarownicy...

Krystyna Mazurówna

Pasztetówka
ZAGADKA

Podróż do Sanatorium

Czyżby czas był za ciasny dla wszystkich zdarzeń? Czy może się zdarzyć, aby już wszystkie miejsca w czasie były wyprzedane?*

Na szczęście czasu na Festiwalu Brunona Schulza w Drohobyczu było dużo. Jego szósta edycja trwała pięć dni (26.05 – 30.05). Zaszczycił uczestniczenia w tej imprezie miało Atelier Théâtre Monique Stalens, polsko-francuska grupa teatralna, która na Ukrainę przyjechała ze spektaklem „Mesjasz Nieskończony” – adaptacją „Sanatorium pod klepsydrą”.

Festiwal odbywa się co dwa lata, pierwsza jego edycja miała miejsce w 2002 roku. Zjeżdżają się na niego miłośnicy twórczości Schulza z całego świata. W tym roku, z powodu obecnej sytuacji politycznej na Ukrainie, gości było trochę mniej niż zazwyczaj, jednak nie wpłynęło to w żaden sposób na niesamowitą atmosferę tego wydarzenia.

Sam Drohobycz wydaje się być miastem trochę magicznym, jakby zawieszonym w czasie między przeszłością a teraźniejszością. Nic dziwnego, że to miejsce odcisnęło piętno na autorze „Sklepów cynamonowych”, zresztą Schulz nie pozostał mu dłużny i odcisnął na nim również swoje piętno. Chodząc starymi uliczkami, błędząc między okazałymi willami, czuje się wszędzie obecność polskiego pisarza, tak jakby czuł on, by przypadkiem nic nie zmieniło się bez jego zgody i wiedzy, nie pozwalając Drohobyczowi na wybudzenie się ze snu i przejście do jakiegos wymiaru bliższego rzeczywistości...

Festiwal podzielony był na część oficjalną, mającą charakter naukowo-akademicki oraz część OFF z wydarzeniami artystycznymi. Ta druga część obfitowała w warsztaty, wystawy, spotkania z twórcami oraz spektakle (m.in. Teatr Alter z Drohobycza, Atelier Théâtre Monique Stalens oraz Leszek Mądzik ze spektaklem „Lustro”).

Dom, w którym mieszkał i tworzył Bruno Schulz

Teatr w Drohobyczu, w którym odbywały się wydarzenia festiwalu

Całość stworzyła niepowtarzalny klimat, którego motywnym przewodnikiem był zachwyt i podziw dla oryginalnej twórczości Brunona Schulza. W takim momencie odczuwa się najmocniej frustrację z powodu tego, że nie było mu dane pokazać światu więcej swojego talentu – pisarz i grafik został zamordowany przez esesmana w 1944 roku w Drohobyczu.

Atelier Théâtre Monique Stalens pragnie wyrazić gorące podziękowania wszystkim, którzy umożliwili atelier wyjazd i uczestnictwo w festiwalu, w szczególności zaś osobom i instytucjom, które udzieliły nam znaczącego wsparcia finansowego: Association Solidarité France-Pologne, Stowarzyszenie Festiwal Brunona Schulza (Pan Grzegorz Józefczuk) oraz Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu.

Remigiusz Spychalski

* cytą z Bruno Schulz, „Sanatorium pod klepsydrą”

POLONUS TYGODNIA

DARIANNA MYSZKA

Urodziła się 1988 r. w Katowicach. Od najmłodszych lat związana jest ze śpiewem. Jako 10-latką rozpoczęła przygodę z Harcerskim Zespołem „Słoneczni”, z którym nagrała dwie płyty. W tym samym zespole śpiewała mama Darii - Lilianna, i jej matka chrestna - Grażyna Pawlikowski, która do dziś śpiewa i występuje na scenie, m.in. nagrała płytę z zespołem Est-Ouest we Francji, w Troyes.

Darianna w liceum grała w kabarecie szkolnym i organizowała przedstawienia w Chorzowskim Teatrze Rozrywki. Śpiewała także w chórze „Modus Vivendi” w Katowicach. Uczęszczała również do tamtejszej prywatnej szkoły teatralnej „Art Play”. Absolwentka Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Chorzowie, w klasie z rozszerzonym francuskim. W 2008 roku wyjechała do Paryża na studia. Ukończyła studia licencjackie:

Lettres modernes i Langue Francaise, a obecnie kontynuuje naukę na studiach magisterskich Langue Française Appliquée na Paris-Sorbonne IV.

W 2012 r. poznała Monique Stalens, z którą od tamtej pory współpracuje. Grała i śpiewała w 3 spektaklach: „Lazik” (wcieliła się m.in. w rolę dziewczyny na wydaniu), „Babel” (między innymi role Baški i narratora) i „Mesjasz nieskończony” (pielęgniarka). Umiejętności wokalne łączy z aktorami. Śpiewa piosenki z różnych repertuarów, które sama wybiera, po angielsku, polsku, francusku a ostatnio też w jidisz. Wystąpiła również w sztuce Pawła Zapendowskiego „Jestem jaka jestem”.

Ostatnio śpiewała w projekcie musicalowym w teatrze Châtelet w Paryżu, w ramach projektu „Musical pour tous”. Uwielbia chodzić do kina, jej pasją jest nauka języków obcych, w tej chwili jest to j. hiszpański. W najbliższym czasie będzie uczyć języka francuskiego na stażu na Cyprze.

FRANCJA

World Press Photo – przystanek Paryż

Ten najslawniejszy konkurs fotografii prasowej przyciąga fotografików z całego świata. W tym roku 5754 osoby 132 narodowości przysłały na konkurs 98671 zdjęć. Przyznanie nagród odbyło się w lutym, a 18 kwietnia br. ekspozycja zdjęć laureatów konkursu ruszyła w tradycyjną już podróż po świecie. Do marca przyszłego roku odwiedzi 45 krajów. Właśnie zatrzymała się w Paryżu. Nagrodzone zdjęcia można oglądać w paryskiej galerii Azzedine Alaïa do 29 czerwca.

Na zdjęciach dokumentujących wydarzenia minionego roku, jak zwykle nie brakuje brutalnych obrazów wojen, tragedii czy klęsk żywiołowych. Na szczęście są też fotografie rozjaśniające smutny obraz świata, pokazujące piękno przyrody, sport, życie codzienne.

Przy wejściu wyeksponowano zdjęcie roku: „Signal” Amerykanina Johna Stanmeyera, na którym afrykańscy emigranci na wybrzeżu Dżibuti, unoszą w górę telefony

komórkowe w nadziei na uchwycenie taniego sygnału sieci z sąsiedniej Somalii, aby połączyć się ze swoimi rodzinami.

Wśród nagrodzonych jest trzech Polaków. Andrzej Grygiel zdobył drugie miejsce w kategorii „Sports Action” za zdjęcie zawodnika podczas zawodów narciarskich w Szczyrku. Fotografia Maćka Nabrdalika, przedstawiająca małą Nicolette siedzącą w pokoju spotkań w domu dziecka w Warszawie została nagrodzona 2. nagrodą w kategorii „Contemporary Issues”.

Kacpra Kowalskiego wyróżniono drugim miejscem w kategorii „Nature” za cykl „Toxic beauty”, który przedstawia pozostałości po procesie wydobywczym miedzi w kopalni w Polkowicach. Kowalski, który specjalizuje się w fotografii z lotu ptaka, był już nagradzany w konkursie World Press Photo. W 2009 roku zdobył drugą nagrodę w kategorii „Art and Entertainment”.

oprac. A.G., na podst. materiałów prasowych

POLSKA

TV Polska zamiast TV Polonia

Minister Spraw Zagranicznych Radosław Sikorski zapowiedział powstanie nowego kanału telewizyjnego TV Polska, który zastąpi TV Polonia.

Na posiedzeniu Senatu w dniach 11-12 czerwca Minister Sikorski przedstawił informacje na temat polityki polonijnej. Wśród wielu punktów wystąpienia potwierdził informacje o utworzeniu nowego kanału TV Polska. Jak czytamy na portalu Senatu RP: MSZ w porozumieniu z Telewizją Polską podjęło decyzję o utworzeniu nowego kanału pod roboczą nazwą TV Polska. Będzie on przeznaczony dla Polonii, ale także

dla wszystkich zainteresowanych Polską i polskością. TV Polska ma emitować „najnowsze, najbardziej wartościowe i najpopularniejsze programy telewizji publicznej, wzbogacone o programy edukacyjne, kulturalne i gospodarcze”, w tym cotygodniowy program poświęcony Polonii, wykorzystujący produkcję lokalnych ośrodków telewizyjnych z samej diaspory. Nowy kanał nie będzie dostępny na terytorium Polski, co „umożliwi aktualną reemisję najciekawszych programów telewizji publicznej bez zagrożenia wewnętrzną konkurencją”. Główną grupą docelową nowego kanału będą Polacy za wschodnią granicą kraju: na Ukrainie, Litwie i Białorusi.

O planach startu nowego kanału mówi się już od pół roku. MSZ nie było zadowolone z dotychczasowej formuły i efektów finansowego wsparcia dla TVP Polonia. W zeszłym roku na kanał przeznaczono 8 mln zł, w tym roku ma to być 4,5 mln zł. Już wtedy MSZ ujawnił, że pracuje nad nową stacją TV, a koszty jej ramówki oszacowano na 25 mln zł.

Szczegółów na temat zmiany Radosław Sikorski nie podał, na razie do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nie trafił wniosek o koncesję na nadawanie, co jest warunkiem niezbędnym. Przewodnicząca rady programowej TV Polonia, senator Barbara Borys-Damięcka zaznaczyła, iż byt TV Polonia może zakończyć dopiero parlament, gdyż istnienie stacji jest wpisane do ustawy o radiofonii i telewizji.

Czy decyzja zamknięcia działającej od 20 lat TV Polonia i utworzenia nowej stacji jest rzeczywiście najlepszym i najtańszym posunięciem? Czy zamiast likwidować, nie należałoby raczej przeprowadzić reform podnoszących jakość dotychczas działającego kanału i tym samym, być może, zmniejszyć koszty transformacji?

oprac. Redakcja VP, na podst. senat.gov.pl, meritum.us, finanse.wp.pl

W SKRÓCIE

POLSKA

Afera taśmowa w kraju zatrząsnęła posadami w rządzie. Opublikowanie przez tygodnik „Wprost” rozmowy nielegalnie podsłuchanych polityków, wywołało szereg spekulacji na temat przyszłości rządu.

ŚWIAT

Papież Franciszek podczas wtorkowej rozmowy w Domu Świętej Marty przeprosił za „zepsucie” i korupcję, które zdarzają się także wśród duchownych. Były to odważne, stanowcze i pełne argumentacji słowa.

BIZNES

Organizacja ekologiczna Greenpeace na spekulacjach walutowych straciła 3,8 mln euro z pieniędzy zebranych od darczyńców. Do takich strat doszło za sprawą pracownika Greenpeace International w Amsterdamie, który dokonywał ryzykownych transakcji na rynku walutowym. Pracownik ten został zwolniony, jednak wydarzenie może spowodować spadek zaufania do organizacji funkcjonującej głównie dzięki dotacjom i wpłatom darczyńców.

KULTURA

Prof. Małgorzata Omilanowska została powołana na stanowisko Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Dotychczasowa wiceminister tego resortu, zastąpiła wybranego do Parlamentu Europejskiego Bogdana Zdrojewskiego. Nowa minister jest z wykształcenia historykiem sztuki, specjalistką od architektury ostatnich dwóch stuleci, opieki nad zabytkami i teorii sztuki. Jest autorką książek naukowych o architekturze.

SPORT

Michael Schumacher wybudził się ze śpiączki. Tę, wyczekiwaną z nadzieją przez kibiców całego świata, informację podała 16 czerwca agentka sportowca Sabine Kehm. Były kierowca rajdowy, siedmiokrotny mistrz świata Formuły 1, pozostawał nieprzytomny od 29 grudnia 2013 r. po wypadku na stoku narciarskim w Austrii. Pierwsze oznaki świadomości pojawiły się u niego w kwietniu, natomiast teraz kierowca był w stanie komunikować się ze swoją żoną i dziećmi, czuwającymi u jego boku w szpitalu w Grenoble, gdzie przebywa sportowiec.

CIEKAWOSTKA

Profesor Harvardu przesłał z Nowego Jorku do Paryża pierwszy e-mail z zapachem. Nadajnikiem był iPhone, na którym zainstalowano aplikację pozwalającą skomponować zapach z 32 składników. Do odebrania i „powąchania” wiadomości potrzebne jest specjalne urządzenie o nazwie oPhone. Zapach po przesłaniu można wąchać 10 sekund.

Uprawnienia konsumenta wynikające z zawarcia umowy sprzedaży

Po wejściu Polski do UE nastąpiło wiele zmian w polskim systemie prawa. Implementacja dyrektywy 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych, i związanych z tym gwarancji, przyniosła wiele istotnych zmian dla konsumentów. Uzasadnione to jest tym, że konsument ma słabszą pozycję na rynku w stosunku do silniejszego ekonomicznie przedsiębiorcy, dlatego powinien być lepiej chroniony, aby mógł racjonalnie funkcjonować w obrocie prawnym. W Polsce dyrektywa ta przybrała postać ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej z 27 lipca 2007 roku i została dopasowana do dorobku prawa wspólnotowego. W ustawie można znaleźć następujące uprawnienia, które przysługują każdemu konsumentowi:

1. Uprawnienie do nieodpłatnej naprawy.
2. Uprawnienie do wymiany zakupionego towaru na nowy.
3. Uprawnienie do obniżenia ceny za nabyty towar.
4. Uprawnienie do odstąpienia od umowy.

Uprawnienia te nie dotyczą jednak każdej umowy, ale tylko takiej, którą można określić jako „sprzedaż konsumencka”. Przez sprzedaż konsumencką należy rozumieć taką umowę sprzedaży, której przedmiotem jest rzecz ruchoma, sprzedawana w zakresie działalności przedsiębiorstwa, a kupującym jest osoba fizyczna, która nabywa tę rzecz w celu niezwiązanym z działalnością zawodową lub gospodarczą. Przedmiot takiej sprzedaży określany jest jako towar konsumpcyjny. Gaz i woda mogą być uważane za towar konsumpcyjny, ale tylko wtedy, gdy są sprzedawane w ograniczonej ilości lub w określonej objętości, np. butelka wody kupiona na dworcu kolejowym. Aby możliwe było doprowadzenie towaru do stanu zgodnego z umową, przez nieodpłatną naprawę lub wymianę na nowy towar, musi zachodzić niezgodność towaru konsumpcyjnego z umową. Pojęcie to jest szerokie, a przepis artykułu 4 ust. 1 powyższej ustawy ustanawia domniemanie zgodności towaru z umową. Towar jest zgodny z umową, gdy odpowiada podanemu przez sprzedawcę opisowi lub posiada cechy, które są zgodne z cechami

ADWOKAT RADZI

próbki okazanej kupującemu oraz gdy nadają się do celu określonego przez stronę kupującą podczas zawierania umowy. Nieodpłatność naprawy i wymiany oznacza również, że sprzedawca ma obowiązek zwrotu kosztów poniesionych przez kupującego, w szczególności kosztów demontażu, dostarczenia, robocizny, materiałów oraz ponownego zamontowania i uruchomienia. Ta para uprawnień jest wyłączona w przypadku, gdy naprawa lub wymiana jest niemożliwa lub spowodowałaby nadmierne koszty. Wtedy kupującemu przysługują ostatnie dwa uprawnienia do obniżenia ceny za towar oraz odstąpienia od umowy. Podobny skutek wystąpi, gdy sprzedawca nie zdąży naprawić lub wymienić towaru w odpowiednim czasie. Ten odpowiedni czas ustalany jest indywidualnie, biorąc pod uwagę rodzaj towaru raz cel, w jakim został zakupiony. Należy pamiętać, że prawo do odstąpienia przysługuje wtedy, gdy niezgodność towaru z umową jest istotna.

Wszystkie uprawnienia nie mogą być skutecznie dochodzone, jeżeli kupujący w ciągu dwóch miesięcy od stwierdzenia niezgodności towaru z umową nie zawiadomi o tym sprzedawcy. Oprócz tego należy pamiętać o krótkich terminach przedawnienia, które wynoszą dwa lata dla roszczeń dotyczących odpowiedzialności sprzedawcy za niezgodność towaru z umową i termin ten biegnie od dnia wydania towaru konsumpcyjnego. Natomiast dla wszystkich czterech pozostałych uprawnień termin ten wynosi jeden rok i liczy się od dnia stwierdzenia niezgodności towaru z umową.

Jolanta Boulboulle-Kaczorowska
Adwokat w Brukseli i Liège
 e-mail: JBK.avocat@belga.com.net
www.jbkadwokat.be

OGŁOSZENIE

Redakcja tygodnika „Vector Polonii” poszukuje korespondentów z Belgii.

Chcecie podzielić się z nami pomysłami na ciekawe tematy, przekazać informacje o tym, co ważnego dzieje się w środowisku polonijnym w Belgii, znacie barwne osoby, stowarzyszenia, o których warto napisać, piszcie na adres: redakcja@vectorpolonii.com

fol. Cosia Kwasnik: <http://www.theworldaround.co.uk>

W sukni balowej na zakupy do warzywniaka

Przedwczoraj wróciłam z Hong Kongu. Kolejna wiza, kolejne zderzenie z inną cywilizacją. My i nasz Hong Kong (według obywatela Republiki Chińskiej) albo raczej my i oni (według mieszkańców metropolii). Każdy, kto chociaż raz odwiedził te dwa miejsca, nie może zaprzeczyć, bowiem różnic jest tyle i w dodatku tak namacalnych, że obcokrajowcy słusznie stają po stronie Hong Kongu, podkreślając jego odrębność nie tylko kulturalną, ale i polityczną.

Wciąż mam przed oczami rzeszę modnie i oryginalnie ubranych ludzi, przywiązujących wagę do detali, dodatków, makijażu. Wymieszane wonie perfum, to coś, z czym na zawsze będzie mi się kojarzyło to miasto, bo w odróżnieniu od Chin, w Hong Kongu nikt ich nie szczędzi (w Chinach rzadko kto je w ogóle używa, zazwyczaj są to tylko obcokrajowcy).

Byłoby kłamstwem, gdybym napisała, że Chinki nie dbają o siebie i nie przejmują się tym, co zakładają na siebie. Co to, to nie. Ulubionym hobby większości kobiet są bowiem... zakupy! Przemysł odzieżowy co roku odnotowuje bilionowe zyski, a nowe firmy i sklepy powstają jak grzyby po deszczu, bo ten sektor gospodarki przewiduje jeszcze większy wzrost sprzedaży. Jednak występuje diametralna rozbieżność pomiędzy stylem przeciętnej Chinki a kobiety z Hong Kongu.

Kto z nas nie kojarzy tandetnych ubrań sprzedawanych na marketach lub w centrach handlowych obwieszonych milionami aplikacji, cekinów czy fantazyjnymi koronkami. Pamiętam, że jak byłam mała, to zawsze, gdy tato zabierał mnie na wspólne zakupy, razem zastanawialiśmy się, kto je tak naprawdę kupuje, bo poza znikomym odsetkiem ludzi noszących je w Europie, te trendy po prostu nie trafiają w nasze gusta. Nie wspominając o pseudo słomkowych kapeluszach, przyozdobionych bukietem sztucznych kwiatów, plastikowych torebkach i butach nie próbujących nawet imitować skóry czy inne bardziej naturalne tworzywa.

Postaram się to ująć tak, by nie urazić nikogo. Chiny to zupełnie inny świat. Jakby na przekór temu, że wytwarza się tutaj większość światowej odzieży i akcesoriów (w tym część tych luksusowych), wydaje się, jakby moda szła trochę innym torem. Oczywiście, to, co zagraniczne jest zawsze modne, jednak część Chinek w dalszym ciągu preferuje swój „unikatowy”, błyszczący (im więcej, tym lepiej) styl. Nieważne czy są to zakupy w przydrożnym warzywniaku, wywiadówka w szkole czy spotkanie rodzinne: koronki, falbany i tiule sprawdzają się tutaj w każdej okazji. Tylko w kwestii makijażu Chinki preferują ten naturalny, „niewidoczny”.

Marta Płonka, korespondentka z Chin
(więcej zdjęć na blogu: <http://martkiee.com/blog>)

NA ZDROWIE!

fol. z archiwum autorki tekstu

Sen a moralność

To, że sen odgrywa ogromną rolę w naszym życiu z pewnością słyszał już każdy. Odpowiednio długi i dobrej jakości odpoczynek ma cały szereg zalet i pozytywnie wpływa na zdrowie i urodę niezależnie od wieku. Zresztą nie trzeba nam specjalnych badań, żeby na własnej skórze przekonać się o zbawiennym działaniu snu. Po dobrze przespanej nocy czujemy się silniejsi, bystrzejsi, bardziej zmotywowani, no i ładniejsi.

Jednak choć tak naturalny, sen nie został wciąż jeszcze dokładnie zbadany. Na przykład nie ma stuprocentowej zgodności wśród naukowców, dlaczego natura tak to zaplanowała, skazując nas na przesypianie jednej trzeciej doby. Albo dlaczego śnimy? Czy to tylko „wylądowania elektryczne” zmęczonego mózgu? Chociaż z drugiej strony nie brakuje przykładów na ważną rolę marzeń sennych. Nie tylko naukowcy i artyści zaświadczyli o czerpaniu inspiracji, czy rozwiązaniu problemu dzięki snom. Co zatem: ukryty sens czy przypadkowe aktywacje mózgu?

Być może to ta pełna tajemnic natura snu wzbudza zainteresowanie badaczy. Jedno jest pewne: co rusz przybywa nam wiedzy z tej tematyki. W marcowym numerze prestiżowego czasopisma psychologicznego „Journal of Applied Psychology” opublikowano wyniki badania (pod przewodnictwem Michaela Christiana) na temat wpływu braku snu na nieetyczne postępowanie.

W trakcie eksperymentu porównywano zachowanie dwóch grup studentów: wyspanych i tych, którzy nie spali od 24 godzin. Osobom z obu grup przedstawiano zadanie, w którym ich zysk był wyższy, jeśli okłamali współuczestniczącą koleżkę. Eksperymentator delikatnie sugerował kłamstwo i tym samym większą wygraną. Zaobserwowano, że więcej osób decydowało się na tę nieuczciwość w grupie „zmęczonych”.

Na tym jednak badanie się nie skończyło. Całkiem zdroworozsądkowo potraktowano szukanie antidotum na zmęczenie. Czy już się ktoś domyśla? Oczywiście, zaproponowano niewyspanym badanym kawę. I ku zdziwieniu eksperymentatorów, dawka kofeiny wystarczyła, by zmęczeni studenci zaczęli zachowywać się bardziej etycznie.

Jaki płynię z tego morał? Na pewno taki, że brak snu wpływa na nas na wiele różnych i zaskakujących sposobów. I że sami nie zdajemy sobie sprawy, jakie figle może nam płać zmęczenie. Warto o tym pamiętać i mieć się na baczności w trudnych chwilach. Bo brak snu to nie tylko podkrążone oczy i słaby refleks, lecz także, by to tak ładnie ująć, swobodniejsze podejście do norm etycznych.

A w kwestiach praktycznych, to gdy następnym razem ktoś nam podkradnie jogurt ze wspólnej lodówki w pracy, uwzględnijmy w naszym śledztwie sirońce pod oczami i nadmierne ziewanie pracowników.

Katarzyna Nowak-Choux, psycholog

Profesor Tadeusz Maliński, wybitny polski naukowiec, uhonorowany tytułem doktora honoris causa w Poznaniu

Profesor Tadeusz Maliński to światowej sławy polski uczyony i wynalazca. Uznaje się go powszechnie za eksperta w dziedzinie medycyny, chemii i biochemii. Pracuje na Uniwersytecie Ohio w Stanach Zjednoczonych. 3 czerwca br. odebrał tytuł doktora honoris causa swojej rodzimych uczelni, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Korzenie Profesora Malińskiego znajdują się w Wielkopolsce. Urodził się w Śremie w 1946 r. W 1969 r. ukończył studia na UAM w Poznaniu, a w roku 1975 uzyskał stopień doktora z zakresu biotechnologii na Politechnice Poznańskiej. W 1979 r. został zaproszony do pracy w zespole prof. Philipa J. Elvinga na University of Michigan w Ann Arbor w USA, a następnie, w 1981 r., rozpoczął pracę na University of Houston w Teksasie. W 1983 r. otrzymał stałą profesurę na Oakland University w Rochester, a w roku 2000, profesurę i imienną katedrę w naukach biomedycznych oraz zespół laboratoriów na Ohio University w Athens, gdzie od 2005 r. do niedawna pełnił funkcję dziekana Wydziału Chemii i Biochemii i gdzie do dziś kieruje badaniami w swoim laboratorium.

Światowy rozgłos w świecie nauki i medycyny przyniósł mu dokonania i odkrycia w dziedzinie nanomedycyny. Dzięki pionierskiemu zastosowaniu nanotechnologicznych systemów pomiarowych na poziomie komórkowym, uważa się go za twórcę tej nowej gałęzi medycyny.

Stuchając wykładu Profesora Malińskiego mogliśmy się dowiedzieć, że błędna diagnostyka spowodowana jest analizą niewłaściwych próbek, po długim czasie od ich pobrania, a do tego poza żywym ustrojem. Zakładając, że większość chorób naszej cywilizacji nie zaczyna się na poziomie „makro” (narządów i organów), lecz na poziomie małych cząsteczek chemicznych o wymiarach

nanometra (10^{-9} , to znaczy jednej miliardowej jednostki podstawowej), konieczne było zbudowanie urządzeń pomiarowych w nanoskali, które pozwoliłyby na obserwację *in situ* procesów zachodzących w pojedynczej komórce lub neuronie żywego organizmu. Udało się tego dokonać w laboratorium zespołu Prof. Malińskiego na początku lat 90., gdzie powstały prototypy sensorów o średnicach kilkaset razy mniejszych od włosów! Jednocześnie w 1989 r. pojawiła się hipoteza S. Moncady, że odkryty w 1981 r. czynnik, który reguluje średnicę naczyń krwionośnych i obieg krwi, może być tlenkiem azotu (NO). Laboratoria medyczne zaczęły błyskawicznie badania w celu potwierdzenia bądź obalenia tej hipotezy (mało prawdopodobnej i wykluczanej, gdyż tlenek azotu jest związkami toksycznym, a do tego szybko reaguje z hemoglobina). W maju 1991 r., w laboratorium Prof. Malińskiego, za pomocą specjalnie skonstruowanego nanosensora został po raz pierwszy zarejestrowany sygnał obrazujący proces wydzielania tlenku azotu przez pojedynczą komórkę śródbłonna oraz zmierzono jego stężenie w żywej komórce. Pomiaru udowodniły ostatecznie obecność tlenku azotu (NO) w organizmach żywych w układzie sercowo-naczyniowym i określiły czas jego półtrwania na około 3 sekundy. Eksperyment został opublikowany w najbardziej renomowanym czasopiśmie naukowym, „Nature” w 1992 r., dając początek tysiącom kolejnych publikacji w literaturze światowej na temat roli i funkcji tlenku azotu w organizmach żywych. W 2011 r. liczba prac naukowych na ten temat przekroczyła 100 tysięcy.

Dzięki skonstruowanym nanosensorem, możliwe stało się „zajrzeć głęboko w życie ludzkie”, a następnie wykazanie, że tlenek azotu, nazywany przez Profesora „cząsteczką życia”, reguluje rozkurcz mięśni naczyń i tym samym kontroluje przepływ krwi, jest składnikiem układu

immunologicznego, odgrywa podstawową rolę w rekonstrukcji tkanek (np. w gojeniu się ran) i zapobiega przyleganiu cholesterolu, komórek nowotworowych czy bakterii. Niedobór tlenku azotu jest przyczyną wielu chorób współczesnej cywilizacji. W ten sposób udowodniono, jak tłumaczył Profesor Maliński, że tlenek azotu (razem z tlenem i wodą) znajdują się „u podstawy piramidy życia”, a jego warstwa wyściela w sumie około 100 m² powierzchni całego układu sercowo-naczyniowego.

Kolejnym etapem badań, a zarazem wyzwaniem, było skonstruowanie specjalnych systemów i nanosensory do badania serca. Po kilku latach prób, pod koniec lat 90. w laboratorium Prof. Malińskiego dokonano się kolejny kluczowy przełom, szczególnie dla dziedziny medycyny i kardiologii: przeprowadzono pierwszy eksperyment pomiaru tlenku azotu *in vivo* w czasie każdego uderzenia serca. Pomiaru udowodniły, że tlenek azotu jest wytwarzany w mięśniu sercowym i reguluje jego pracę, precyzyjnie uzależnioną od stężenia NO. Bez dopływu tlenu, serce będzie biło przez 3-4 minuty. Bez tlenku azotu, serce i życie ustają już po kilkunastu sekundach... Odkrycie to uznano za jedno z najbardziej istotnych w kardiologii ostatniej dekady XX wieku. Zmodyfikowało ono prawo Franka-Starlinga z 1918 r., opisujące mechanizm pracy serca, opierający się na modelu pompy tłoczącej. Mechanicznie stymulowana produkcja NO może także na krótko być podwyższona chemicznie, np. adrenaliną, jednak dłuższa praca serca na „wysokiej adrenalinie” może skracać życie i prowadzić do zawału. Podobnie brak synchronizacji między skurczem a rozkurczem i wydzielanie zbyt małej lub zbyt dużej ilości NO w sercu jest przyczyną jego zatrzymania i śmierci. Wykazano też, że kluczowy dla życia mechanizm wydzielania NO nie istnieje w sztucznym sercu, dlatego też nawet najdoskonalszy jego model bez owego

mechanizmu będzie mógł podtrzymać funkcje życiowe tylko przez kilka godzin bądź dni, po czym zacznie generować skrzepy, zatrzymując serce i powodując śmierć.

W badaniach Prof. Malińskiego, bardzo istotny był także równoczesny pomiar i odkrycie zmian w molekularnej równowadze między tlenkiem azotu (NO), nazywanym „cząsteczką życia” a nadtlenkiem azotu (ONOO) – „cząsteczką śmierci”. Nadmierna produkcja NO prowadzi do rozkurczu i zatrzymania pracy serca, z kolei jego niedobór powoduje pojawienie się skrzepów, skurcz serca i śmierć. Przy całkowitym braku tlenu azotu, serce zatrzymuje się po 13-16 sekundach. Dlatego tak ważna jest bardzo precyzyjna regulacja poziomu NO. Poziom ten szybko może zmienić anion ponadtlenkowy (O_2^-), a w skutek reakcji chemicznej między tymi cząsteczkami, produkowany jest bardzo silny utleniacz: ONOO, który w wyższym stężeniu i przy braku NO wywołuje szereg zniszczeń i degradacji, prowadzących do śmierci. Zaburzoną równowagę między NO i ONOO obserwuje się w przypadku wielu chorób współczesnej cywilizacji, takich jak: nadciśnienie, zawał serca, udar mózgu, epilepsja, cukrzyca, miażdżyca, arterioskleroza, migrena, skrzepy, tętniaki, nowotwory, a także choroba Parkinsona i Alzheimera, choroba wieńcowa i procesy starzenia. Zatem u podstaw tych chorób znajduje się właśnie zaburzenie chemicznej równowagi między „cząsteczką życia” (NO) a „cząsteczką śmierci” (ONOO), także w nanoskali. Walka „dobrej” cząsteczki ze „złą”, jak tłumaczył Profesor, dokonuje się w ciągu całego naszego życia, a w wieku 50-55 lat, znacznie się nasila.

Dzięki badaniom Profesora Malińskiego i wykazaniu vitalnej roli tlenu azotu w pracy serca, systemie krwionosnym i mózgu oraz destrukcyjnej roli nadtlenu azotu, możliwe było odkrycie molekularnych procesów prowadzących do zniszczenia mózgu i znajdujących się u podstawy wielu chorób naszej cywilizacji. Powstają obecnie nowe, bardziej skuteczne leki stosowane w leczeniu wielu z nich. Można już zahamować postęp choroby Alzheimera i ograniczyć postęp wielu innych chorób układu nerwowego, w tym epilepsji. Dokonano też modyfikacji i udoskonalono metody i urządzenia do przechowywania serca i płuc do transplantacji: czas przechowywania serca do przeszczepu wydłużył się dwukrotnie, z 6 godzin (jak dotychczas) do 12, co dla chirurgów, kardiologów i dla ludzkiego życia stanowi kolosalną różnicę. Ponadto zmodyfikowano sztuczne serce, baidpasy i stenty, a przede wszystkim interwencje dokonywane w czasie zawału serca. Powstały także nowe metody przyspieszające gojenie ran i oparzeń przy użyciu tlenu azotu.

Za swoje odkrycia i osiągnięcia Profesor Maliński był dwukrotnie nominowany do Nagrody Nobla w dziedzinie chemii i medycyny. Jest członkiem zagranicznym PAN i PAU oraz członkiem wielu towarzystw naukowych na świecie, m.in. American College of Cardiology i American Heart Association. Jest laureatem wielu nagród i wyróżnień, w tym: Medalu Marii Skłodowskiej-Curie, Krzyża Oficerskiego Orderu Zasługi RP (1999), nagrody Gemi Fund Award za najbardziej innowacyjne odkrycie w medycynie, ufundowanej przez Uniwersytet Harvarda i szwedzki Instytut Królewski (2003), Medalu Rządu RP *Pro Memoria* (2007)... Jest Honorowym Obywatelom Śremu. W 2005 r. uzyskał prestiżową nominację do wyróżnienia *United States President Medal of Science*, a w 2010 r., nominację Prezydenta USA, Baracka Obamy do *Albert Einstein World Award of Science*. Jest także profesorem honorowym uniwersytetów w São Paulo, Wiedniu, Zurychu oraz doktorem honoris causa Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego (2003) i Politechniki Poznańskiej (2011).

Jest autorem około 400 prac naukowych, książek i patentów. Jego badania i odkrycia publikowane były w najbardziej renomowanych czasopismach naukowych. Liczba cytowań jego prac w literaturze światowej sięga już ponad 10 000.

Jak dowiedzieliśmy się podczas wykładu Profesora, stres i cukrzyca skracają czas życia o ok. 10 lat, otyłość o 7, zawał o 5, palenie papierosów również o 5 lat... W kontekście życiowej roli tlenu azotu, spowalniającej procesy starzenia i wyznaczającej długość życia, wiele osób chciałoby wiedzieć co w praktyce można zrobić dla własnego organizmu, tym bardziej, że – jak przekonywał Profesor w 2012 r. w Paryżu – „serce może bić znacznie dłużej, przeciętnie 10-30 % dłużej i o tyle można przedłużyć ludzkie życie”. Otóż można na przykład zażywać L-Argininę – aminokwas stosowany jako suplement diety, który w organizmach żywych uczestniczy w przemianach azotowych i jest niezbędnym substratem właśnie w syntezie „cząsteczki życia” - tlenu azotu. Suplementacja argininy przywraca właściwy przebieg tej syntezy, a sportowcom pomaga ponadto w przyspieszeniu regeneracji powysiłkowej. Z wiekiem zdolność produkcji argininy przez organizm maleje, dlatego wskazane jest uzupełnianie jej niedoborów. Zalecana dawka to nie więcej niż 500 mg na dzień.

Warto w tym miejscu również podkreślić, że zainteresowania Prof. Malińskiego obejmują nie tylko naukę i „chemię ludzkiego życia”, ale także sztukę. Od dzieciństwa uczył się rysunku i malarstwa, a w latach 70. wykładał przez kilka lat w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu przedmiot „Sztuka i technika”, łącząc swoje zainteresowania sztuką i nauką z analizą obrazów starych mistrzów. To właśnie wtedy opracował nowe technologie i nanosensory do niedostrucyjnej analizy obrazów, co pozwoliło mu na przeprowadzanie ich ekspertyz. Sensory te były prototypami tych, które później wykorzystał na polu medycznym do odkrycia i pomiaru tlenu azotu w żywych komórkach. Kolejne odkrycia pozwoliły na udoskonalenie ekspertyz autentyczności i konserwacji dzieł malarskich, w szczególności

mistrzów holenderskich XVI i XVII wieku.

Właśnie w kontekście sztuki i jej związku z nauką, w maju 2012 r. Galeria Roi Doré zorganizowała w Paryżu konkurs sztuki „10⁹ NANO-ART” dedykowany Profesorowi Malińskiemu i inspirowany jego odkryciami. Prace konkursowe w Paryżu wykonane przez artystów różnych narodowości miały na celu zobrazowanie „tego, co niewidzialne”. „To wspaniały pomysł i wielki honor dla mnie – sztuka i nauka mogą istnieć razem”, powiedział wówczas Profesor. Uniwersytet Ohio uznał konkurs nanosztuki za jedno z najciekawszych wydarzeń roku w życiu uczelni.

Rektor UAM, prof. dr hab. Bronisław Marciniak zaznaczył, że Prof. Maliński to „jeden z najwybitniejszych współczesnych uczonych, a przy tym wszechstronny humanista, który zasadnie zyskał miano ambasadora nauki polskiej”. I nie tylko. Wiele osób zaznacza, że Prof. Maliński to prawdziwy patriota i ambasador Polski na świecie. Pozostaje w stałym kontakcie z rodzimymi uczelniami i z polskimi naukowcami, doprowadził ponadto do powstania Muzeum Armii Krajowej w Orchard Lake koło Detroit oraz Muzeum Jana Pawła II w Waszyngtonie.

Podczas uroczystości przyznania tytułu, Profesor Maliński zadedykował swój dorobek naukowy Poznaniowi i powiedział: „Po drugiej stronie Oceanu jestem uważany za profesora z Poznania, z Polski, pracującego chwilowo w Stanach Zjednoczonych... i niech to już tak pozostanie”.

Jak podkreślił promotor doktoratu i dziekan Wydziału Chemii UAM, prof. dr hab. Henryk Koroniak, „dokonania Profesora Tadeusza Malińskiego stanowią w dziedzinie biologii, chemii i medycyny niekwestionowany wkład w rozwój światowej nauki”. A ponadto przyczyniają się do ratowania ludzkiego zdrowia i życia, co jest tym bardziej zaskakujące i imponujące, że medycyna nie była jego wyuczoną specjalnością. Profesor Maliński wypowiedział niegdyś piękną myśl, która dla nas wszystkich mogłaby być mottem: „Wszystko jest możliwe do odkrycia – wszystkie przejścia są możliwe – ale wykonalne w danym czasie są tylko te, które nie są ograniczone przez ludzką wyobraźnię i dostępne technologie. Jeżeli jest wyobraźnia, a technologie nie są dostępne, należy je zbudować. Wymaga to czasu – czasami wielu pokoleń, ale jest możliwe”. Możemy być naprawdę dumni, że w świecie nauki mamy tak godnie reprezentującego nas ambasadora. Tym bardziej, że wcale nie jest tak prosto zaistnieć na - jak sam to określił - „trudnym, drapieżnym rynku amerykańskiej nauki”. Wybitnemu polskiemu uczonemu życzymy dalszych sukcesów i kolejnych nowych odkryć, udowadniających, że „wszystko jest możliwe”, że ludzki umysł jest w stanie stworzyć potrzebne technologie, a wyobraźnia sięgać tam, gdzie nie sięga umysł!

tekst i zdjęcia: Alicja Połap

NOC ŚWIĘTOJAŃSKA

Jest to święto obchodzone w nocy z 23 na 24 czerwca, w przeddzień dnia świętego Jana Chrzyciela - stąd pochodzi jego nazwa. Jednak święto to ma swoje korzenie w słowiańskich obrzędach pogańskich, związanych z letnim przesileniem słońca, i nosiło nazwę Nocy Kupały lub Sobótki. Obchodzone było w czasie najkrótszej nocy w roku, z 21 na 22 czerwca.

KWIAT PAPROCI

Według słowiańskich wierzeń paproć miała zakwitać tylko raz w roku, właśnie w Noc Świętojańską. Ten, kto znalazł kwiat paproci mógł cieszyć się nadchodzącym szczęściem i bogactwem.

WIANKI

Noc Świętojańską nazywa się czasami Wiankami. Jest to związane ze zwyczajem puszczenia tego dnia na wodę wianków. W przeszłości była to najbardziej znana wróżba sobótkowa: dziewczęta puszczały na wodę wianki, uplecione ze świeżych kwiatów i ziół, a kawalerowie wytawiali je - w taki sposób usłowano wywróżyć szybkie zamążpójście lub staropanieństwo.

Dzisiaj, wianki, nie tylko kojarzą się ze świętojańskim zwyczajem. W okresie wiosny i lata, wiele dzieci, głównie dziewczynki, lubi pleść wianki z polnych kwiatów. Techniki wyplatania są różne. Zapytajcie mamę podczas kolejnego letniego pikniku.

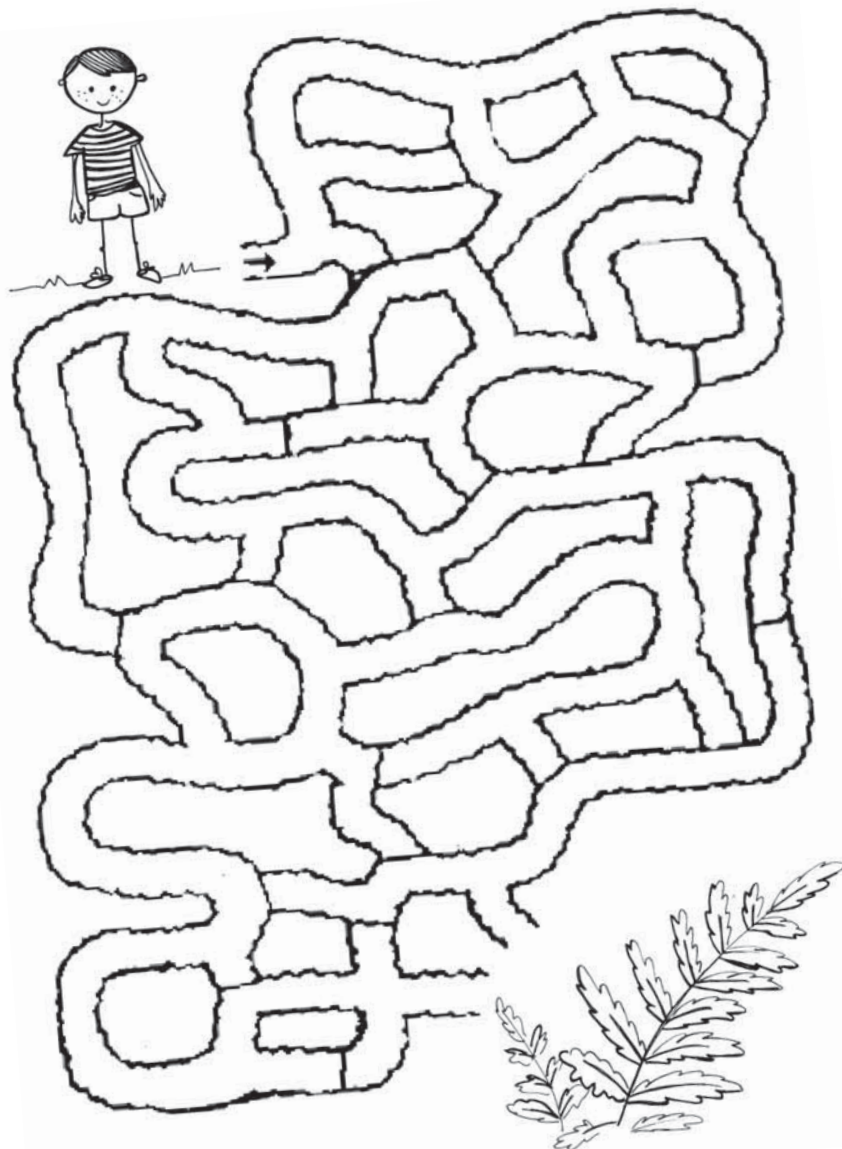

ŚWIĘTO MUZYKI

We Francji, od 1982 roku, 21 czerwca obchodzi się Święto Muzyki (Fête de la Musique). Tego dnia, (głównie późnym popołudniem i wieczorem) w całym kraju rozbrzmiewa muzyka i śpiew. Mieszkańcy miast i miasteczek wychodzą z domów, aby uczestniczyć w niezliczonych koncertach i zabawach.

ZNAJDŹ DROGĘ DO PAPROCI

Kołowy.
Pierwsze litery wyrazów rozwiązania: R.Z.

„Spotkał katar Katarzynę - A - psik! ...”

(Jan Brzechwa)

Chodząc boso, Kasia mała,
Nieżył nosa załapała.
Lekarz leki ordynował,
Żeby szybko była zdrowa.

A1 W łóżku leżeć jej - - - - -
Terpentyną smarowali.
Skaczą wszyscy wokół Kasi,

S1 A - - - / - - - - wciąż grymasi;
A1 - Chce - - - - - ! Nie, ciasteczka!
- Dziwna coś ta poduszczał!

S1 - Taka twarda i - - / - - - - !
A2 - - - / - - - - - ! Ma być biała!
Takie fochy dziecka tego,

A2 - - - - / - - - - - nic dobrego!
Wszyscy akaczą, nikt nie zważa,
Że dziewczynka ich zaraża.

S2 - - - - - / - - - - - siostra Kasi.
Kicha mama, tata, starsi
Braciszkwowie, wujek, ciotka.
Kogo jeszcze katar spotka?
Teraz ich choroba męczy.
Lecz choć chorzy, wciąż ich dręczy.

Sama zaś się cieszy, śmieje,
No bo dziewczę już zdrowieje.
Kasia ta, co miała katar,

S2 To - - - - - , czy smarkata?

A1

S1

Szarada.net

A2

S2

S2

Anagramy, skrótki.

Rysuje A. Majka

CEZARY DOBIES

Wazon sypialny III/5

Rozdział trzeci – *Goździki*

Burmistrzowa nadal się uśmiechała i niewiele mówiła. Wtedy jej mąż sięgnął po jakąś książkę, trochę nerwowo, jakby chciał powiedzieć – tej ciszy dłużej nie zniosę – i czytał. Była to duża książka o ziołach i przyprawach, pod nią leżała o włoskich makaronach, i chyba wszystkie w kolumnie miały temat kulinarny. Otworzył na stronie przypadkowej.

- Zobaczcie! – zaczął. – Najlepsze goździki są grube i ciężkie. – I dorzucił od siebie. – Przecież to jest o nas – uśmiechnął się, pogłaskał po brzuchu i czytał dalej. – Rzucone do wody powinny tonąć lub przynajmniej ustawić się pionowo. Goździki należy przechowywać w naczyniach szklanych, szczelnie zamkniętych, chronić przed światłem i wysychaniem.

Wypili z butelki do końca i otworzyli nową. Andrzej nie chciał się upić, bo był umówiony z Rosą. Dlatego przeprosił i powiedział, że musi wyjść na chwilę i za godzinę na pewno wróci.

- Nic się nie zmienił – powiedział burmistrz do żony. I po chwili dodał. – No, to mamy trochę czasu dla siebie.

Burmistrzowa rozpięła spódnice. On ujął palcami zamek w drzwiach i przekręcił.

Siedem minut później.

Burmistrz odblokował drzwi. W wąskim korytarzu wisiało lustro. Z zadowoleniem spojrzał na swoją twarz, poprawił koszulę i zapiął guzik pod szyją.

Andrzej wrócił po godzinie, może po pięciu kwadransach, do Rosy miał dwie stacje metra lub dwadzieścia minut spaceru. Goście jeszcze nie spali, siedzieli i pili wino. Andrzej otworzył kolejną butelkę i wspomniawszy, że interesuje go Portugalia. Cenił Portugalczyków za ich kulturę i pracowitość. Nadmienił też, że widzi wiele podobieństw do Polaków, a szczególnie dużo cech wspólnych znajdował u niewiast... Przerwał. Nie wyjaśnił, ale się rozmarzył. I długo myślał o Rosie.

- Ja się położę! – przerwała kobieta. – Trochę mnie podróż zmęczyła.

Burmistrzowa wiele sobie obiecywała. Wyprawa miała być ważną chwilą w jej związku. I nie tylko w tym małżeńskim, ale i (a może przede wszystkim) w drugim, skrytym, pomiędzy burmistrzową a Andrzejem. Burmistrzowej nie chodziło o to, aby zobaczyć Paryż (choć w mieście była po raz pierwszy), ale żeby w nowym miejscu ujrzeć siebie, popatrzeć z innej strony starego kontynentu i z dala od dawnych kłopotów pogadać bardziej spokojnie, przeżyć coś mocniej i na tle Sekwany, płynących statków wyrazić chęć odnowy, nabrać świeżego oddechu i przewietrzyć związek z kochankiem. Każdy związek trzeba przewietrzać, nie tylko ten chemiczny.

Z otwartych okien dochodził chłód nocy, który gościom pomagał spać. Andrzej chwilę popisał w drugim pokoju. Miał takie przywiązanie, że grubo po północy odpowiadał na mejle. Później wyłączył komputer i szum wiatraka przestał cokolwiek wysyłać.

Postanowili, że następnego dnia, w niedzielę, wybiorą się do Luwru. Jednak sobotnie powitanie przelało się w kilka butelek, dlatego spali dłużej, oczy mieli podkrążone i wyszli z mieszkania tuż przed południem.

W metrze dołączył do nich ksiądz Piotr, który w tym czasie przebywał w Paryżu. Piotr na co dzień mieszkał w Hiszpanii, w pobliżu Pampeluny i jednocześnie wykładał w Toruniu filozofię. Gdyby Nawarra leżała w Portugalii, to zapewne Andrzej odwiedziłby Piotra nieraz, ale skoro była w północnej Hiszpanii, to Pirenejów nie przekroczył. Natomiast Piotr przyjeżdżał do Paryża dwa razy w roku. Szukał w bibliotece materiałów, chodził śladami św. Tomasza, łąził do muzeum i na wystawy, w każdym razie i w każdym miejscu z trzydniowego pobytu korzystał intensywnie.

- Jeśli wybieracie się do Luwru, to z przyjemnością się podłączę? – zapytał i umówili się na peronie jedynek.

cdn.

Kalendarium wydarzeń polonijnych

DO 26 CZERWCA, godz. 19.00: Wystawa *Świat wiedział - misja Jana Karskiego dla ludzkości*, upamiętniająca życie i spuściznę legendarnego kuriera Polskiego Państwa Podziemnego. Rok 2014, na który przypada 100. rocznica urodzin emisariusza, został ustanowiony przez Sejm RP rokiem Jana Karskiego. (Biblioteka Polska: 6, quai d'Orléans, 75004 Paryż);

OD 26 CZERWCA DO 2 LIPCA: Obchody 15-lecia współpracy miast bliźniaczych Rillieux-la-Pape i Łęczycy z udziałem delegacji z Polski. W ramach uroczystości przygotowano kilka wystaw: *Czy znasz dolinę Bzury* - fotografie Grzegorza Sawickiego, *O historii, sztuce, muzyce i tradycjach Polski*, czy wystawę rysunków *Francja w oczach dzieci*. Odbędą się również występy zespołów tanecznych, spektakl i degustacja polskich specjalności. (Espace Baudelaire: 83 avenue de l'Europe, 69140 Rillieux-la-Pape);

Czy znasz dolinę Bzury - fotografie Grzegorza Sawickiego

29 CZERWCA (niedziela), godz. 17.00: Festiwal Chopin w Ogródzie Luksemburskim. W kolejnym koncercie festiwalu przy fortepianach zasiądą dwie pianistki młodego pokolenia: Justyna Lechman i Joanna Pietrzyk. Wstęp wolny.

Festiwalowi towarzyszą wystawy artystyczne w paryskim metrze. W tym roku prace studentów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie zostaną umieszczone na stacjach linii 14: Madeleine, Gare de Lyon, Pyramide. Natomiast na stacji Bercy i Europe będzie wyświetlany film o nowej architekturze Warszawy – siedzibie Muzeum Historii Żydów Polskich. (Ogród Luksemburski: 75006 Paryż);

DO 4 LIPCA: Ekspozycja *Cena Wolności – Polacy na frontach II wojny światowej* zorganizowana w związku z 70. rocznicą lądowania aliantów w Normandii. Wystawa została objęta Honorowym Patronatem

Ambasadora RP we Francji, Pana Tomasza Orłowskiego. (Hôtel de Ville, Esplanade Jean-Marie-Louvel, 14027 Caen);

Źródło: Association des Anciens Combattants Polonais en France

General Stanisław Maczek, dowódca I Dywizji Pancerniej w czasie walk o wyzwolenie Francji i Europy w latach 1944-1945 w Normandii

5 LIPCA (sobota), godz. 20.00: Krecja muzyczna Marcina Stańczyka zwieńczy warsztaty kompozycji muzyki kameralnej, organizowane w ramach Festiwalu ManiFeste w Paryżu. Polski kompozytor został w listopadzie ubiegłego roku laureatem programu rezydencji artystycznych Miasta Paryż i Instytutu Francuskiego. Wstęp wolny. (Le CENTQUATRE: 5 rue Curial, 75019 Paryż);

Źródło: Aleksandra Orłowska

Marcin Stańczyk

DO 6 LIPCA: Spektakl *Matka ou la mère maquereolle* w reż. Elżbiety Czerczuk. Szczegółowy program spektakli na stronie: www.theatrelaboratoire.fr (Théâtre Laboratoire Elizabeth Czerczuk: 20, rue Marsoulan, 75012 Paryż);

DO 19 LIPCA: Wystawa *Isn't it good to be lost in the wood* Przemka Mateckiego i Pierre'a Ardouvina. (Progress Gallery: 4, bis passage de la Fonderie, 75011 Paryż).

DO 31 LIPCA: Wystawa *Jan Lebenstein. In Memoriam*, zorganizowana z okazji 15. rocznicy śmierci Jana Lebensteina (1930-1999) oraz 55. rocznicy otrzymania Grand Prix na I Biennale Młodych w Paryżu i przyjazdu artysty do Francji (1959). Ekspozycja, objęta patronatem Fundacji im. Jana Lebensteina i zorganizowana we współpracy z Instytutem Polskim i Ambasadą RP w Paryżu, została wyróżniona jako projekt polonijny przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Na wystawie w Galerii Roi Doré można oglądać prace na papierze, m.in. serię litografii, które w 1973 r. pokazała słynna Galeria Lambert, a także tę ilustrację do *Folwarku zwierzęcego* George'a Orwella z 1974 r., gwasze, rysunki, plakaty polityczne z okresu stanu wojennego w Polsce. (Galeria Roi Doré: 6, rue Sainte Anastase, 75003 Paryż).

Źródło: Galeria Roi Doré

Jan Lebenstein, *Maîtresse de maison*, 1966 r.

DO 24 SIERPNI: Katarzyna Kozyra bierze udział w wystawie *Power&Play*. Prace dziesięciu artystów z Europy Środkowej i Wschodniej nawiązują do tematyki gender. (De Markten: Vieux marché aux grains 5, 1000 Bruksela);

DO 24 SIERPNI: Wystawa *Transpositions* Anny Ostoyi, prezentująca nową serię kolaży artystki. (Centrum sztuki współczesnej La Kunsthalle Mulhouse: 16, rue de la Fonderie, 68093 Mulhouse).

DO 30 WRZEŚNIA: We francuskich kinach można oglądać film *Ligne d'eau (Płynące wieżowce)*, który wszedł do dystrybucji 14 maja br. Zrealizowany w 2013 r. na podstawie scenariusza i w reżyserii Tomasza Wasilewskiego, był wielokrotnie wyróżniany na festiwalach polskich i zagranicznych.

Więcej informacji na:
www.facebook.com/VectorPolonii

BYLIŚMY NA...

Koncerte Leopolda Kozłowskiego

W ramach 10. Festiwalu Kultury Żydowskiej w Paryżu, w Synagodze Kopernika mieliśmy okazję spotkać ostatniego klezmera Galicji, Leopolda Kozłowskiego. W wieku 96 lat przyjechał do stolicy Francji na zaproszenie dyrektora Instytutu Polskiego w Paryżu, Joanny Karasek, której – wyraźnie wzruszony – uroczyste podziękować za pamięć.

Projekcji filmu dokumentalnego w reżyserii Yale Strom „Ostatni klezmer: Leopold Kozłowski, jego życie i muzyka” towarzyszyła rozmowa z bohaterem spotkania, którą poprowadziła Elisabeth Duda. Tragiczne wspomnienia z czasów II wojny światowej, klezmer tłumaczy i zagłusza swoją muzyką. Tak było i tym razem...

06:00 WORLD ORCHESTRA Grzecha Piotrowskiego koncert **07:00** Wilnoteka **07:15** Zapiski Łazęgi **07:25** Bukolandia **08:00** Pytanie na śniadanie **10:50** Polonia w Komie **11:00** Polonia 24 **11:40** Dwie strony medalu **12:05** Bulionery **12:30** Łamigłówka **12:35** Wiadomości **12:50** M jak miłość **13:40** Polonia w Komie **13:50** Komisarz Alex **14:40** WORLD ORCHESTRA Grzecha Piotrowskiego **15:30** Smaki polskie **15:40** Maestro Bernard Ładysz **16:00** Złotopolscy **16:30** Błękitne wakacje **16:55** Dwie strony medalu **17:20** Polonia w Komie **17:30** Telexpress **17:45** Łamigłówka **17:55** Bulionery **18:30** Encyklopedia II wojny światowej **18:55** Czas honoru **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:30** Sport **20:40** Pogoda **20:45** Łamigłówka **20:50** Na dobre i na złe **21:45** Polonia w Komie **22:00** Polonia 24 **22:45** Rybacy **00:45** Dwie strony medalu **01:10** Łamigłówka **01:15** Bukolandia **01:45** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:25** Sport **02:30** Pogoda **02:45** Na dobre i na złe **03:35** Polonia 24 **04:10** Polonia w Komie **04:20** Bulionery **04:50** Rybacy **06:35** Zakończenie dnia

07:15 Trzy młyny reż. Jerzy Domaradzki **08:20** Gilles Jacob obywatel Cannes reż. Serge Le Peron **09:25** kronika Festiwal Młodzi i Film **09:35** Wrzeczono czasu reż. Andrzej Kondratuk **11:20** Obcy film reż. Piotr Domalewski **11:50** Gwiazdy śpiewają w piątek W moim magicznym domu Koncert Harry Banaszak **12:50** Studio Kultura U progu tajemnicy **12:55** U progu tajemnicy Secret beyond the door reż. Fritz Lang **14:40** kronika Festiwal Młodzi i Film **14:45** Powrót do ulubionych... Henryk Wars i jego muzyka **15:30** Trzy młyny **16:35** Studio Kultura **17:15** Gilles Jacob obywatel Cannes **18:20** Wcześniej urodzony film reż. Krzysztof Gruber **19:40** Informacje kulturalne **19:55** kronika Festiwal Młodzi i Film **20:00** Mad Men **21:00** Europejski Stadion Kultury Gramy dla Ukrainy **23:20** Kino festiwalowe Jabłka Adama Adams reż. Anders Thomas Jensen **01:00** Informacje kulturalne **01:20** kronika Festiwal Młodzi i Film **01:25** Mad Men **02:20** Kino festiwalowe Jabłka Adama Adams **04:00** Made in Polska **05:10** Zakończenie dnia

PIĄTEK 27.06

SOBOTA 28.06

NIEDZIELA 29.06

06:35 - 08:20 Złotopolscy **08:55** Polonia 24 **09:30** Czerdziestolatek **09:45** Błękitne wakacje **10:10** Hotel pod żyrną i nosorożcem **11:00** Rycerze i rabusie **12:05** Łamigłówka **12:15** Pamiętaj o mnie **12:35** Bank nie z tej Ziemi **13:30** Makłowicz w podróży **14:00** Na dobre i na złe **15:00** Wielkopolski Park Narodowy reż. Karol Nowakowski Maciej Janisławski **16:00** Kulturalni PL **17:00** Słownik polsko@polski **17:25** Łamigłówka **17:30** Telexpress **17:55** M jak miłość **18:50** Londyńczycy **19:40** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:30** Pogoda **20:45** Laskowik & Malicki **21:35** Pamiętaj o mnie **22:00** Polacy tu i tam **22:40** Lalka **24:00** Czerdziestolatek **00:15** Słownik polsko@polski **00:45** Łamigłówka **00:50** M jak miłość **01:40** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:20** Sport **02:25** Pogoda **02:35** Laskowik & Malicki widowisko **03:25** Pamiętaj o mnie **03:45** Polacy tu i tam **04:20** Lalka **06:00** Zakończenie dnia

07:00 Informacje kulturalne **07:20** kronika Festiwal Młodzi i Film **07:25** Rycerze i rabusie **08:20** Złoto dezertorów reż. Janusz Majewski **10:25** Informacje kulturalne **10:45** kronika Festiwal Młodzi i Film **10:50** Universa przed koncertem **11:25** Bo oszalałem dla niej reż. Sylwester Chęciński **13:10** Skandalista George Lucas reż. Alexandre Philippe **14:45-15:40** Koncert żywcem **15:55** Mój najlepszy przyjaciel reż. Patrice Leconte **17:35** Nagroda Literacka Gdynia 2014 **18:40** Gdy dzień się budzi reż. Amanda Forbis **19:00** Klasyczne albumy rocka Cream Disraeli Gears **19:55** kronika Festiwal Młodzi i Film **20:10** Brat Brother reż. Aleksiej Balabanow **22:00** Brat Droga do domu reż. Aleksiej Balabanow **00:05** kronika Festiwal Młodzi i Film **00:15** Rockowy początek nocy Santana Greatest Hits: Live at Montreux 2011 **01:20** Dom wariatów reż. Marek Kotlarski **02:55** kronika Festiwal Młodzi i Film **03:05** Zimo idź precz **04:35** Teledyski **05:15** Zakończenie dnia

06:00 Galeria **06:25-07:40** Dwie strony medalu **08:20** Polacy tu i tam **08:55** Łamigłówka **09:00** Nasza armia **09:25** Tajemnica Sagali **09:55** Ziarno **10:30** Jak cudne są wspomnienia **11:20** Polskie drogi **11:35** Pamiętaj o mnie **11:55** Między ziemią a niebem **12:00** Aniol Pański **12:10** Między ziemią a niebem **12:45** Pod Tatrami **13:00** Transmisja Mszy Świętej **14:35** Piosenka Biesiadna III Gala Piosenki Biesiadnej Biesiada bez granic koncert **15:35** Lalka **16:55** Made in Poland **17:25** Łamigłówka **17:30** Telexpress **17:50** M jak miłość **18:45** Zrównoważone użytkowanie lasu **19:15** Błękitne wakacje **19:40** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:30** Pogoda **20:45** U Pana Boga w ogródku **21:40** Pamiętaj o mnie **22:00** Tygodnik.pl **23:00** Europejski Stadion Kultury Gramy dla Ukrainy **00:35** Polonia w Komie **00:45** Łamigłówka **00:50** M jak miłość **01:40** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:20** Sport **02:25** Pogoda **02:40** U Pana Boga w ogródku **03:30** Pamiętaj o mnie **03:50** Tygodnik.pl **04:40** Made in Poland **05:05** Kulturalni PL **06:05** Zakończenie dnia

07:00 Informacje kulturalne **07:20** kronika Festiwal Młodzi i Film **07:30** Rycerze i rabusie **08:20** Mój najlepszy przyjaciel reż. Patrice Leconte **10:00** Informacje kulturalne **10:20** kronika Festiwal Młodzi i Film **10:25** Iluzjonista reż. Sylvain Chomet **11:55** Karetka reż. Zdzisław Leśniak **12:35** Klasyczne albumy rocka Cream Disraeli Gears **13:40** Gwiazdy opery Andrea Bocelli Miłość w Portofino **14:30** Złoto dezertorów reż. Janusz Majewski **16:35** Dziewczyna i gołębie film reż. Barbara Sass Zdort **17:30** Niedziela z Krzysztofem Materną **18:35** Za chwilę dalszy ciąg programu **19:15** Solidarity of Arts 2013 McFemin **20:40** Anna i Wampir reż. Janusz Kidawa **22:35** Więcej niż fikcja Jutro reż. Andrej Gyzew **00:10** Kielbasa germańska reż. Volker Schlöndorff **00:20** Nie żyjesz nie jedź reż. Gregor Dushuber **00:40** Kiel reż. Yorgos Lanthimos **02:20** Jak głęboki jest ocean? reż. Filip Szyczyński **03:00** Zadyмка 2013 Gretchen Parlato koncert **04:05** Pasma kontemplacyjne **05:05** Zakończenie dnia

ITVN: serial „Francuskie miasteczko”, 25 czerwca, godz. 08.50

PONIEDZIAŁEK 30.06

WTOREK 01.07

ŚRODA 02.07

CZWARTEK 03.07

06:05 Wielkopolski Park Narodowy **07:10** Błękitne wakacje **07:40-08:30** Ojciec Mateusz **09:20** Polonia w Komie **09:30** Baśnie i bajki polskie **09:50** Detektywi na wakacjach **10:25** Dzika Polska **10:50** Tygodnik.pl **11:40** Galeria **12:05** Bulionery **12:25** Łamigłówka **12:35** Wiadomości **12:45** U Pana Boga w ogródku **13:35** Sztuka życia **14:10** Made in Poland **14:40** Kulturalni PL **15:40** Smaki polskie **16:00** Złotopolscy **16:30** Alchemia zdrowia i urody **16:55** Galeria **17:20** Polonia w Komie **17:30** Telexpress **17:45** Łamigłówka **17:55** Bulionery **18:30** Encyklopedia II wojny światowej **18:55** Czas honoru **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:35** Pogoda **20:40** Łamigłówka **20:50-21:20** Na sygnale **21:45** Polonia w Komie **22:00** Polonia 24 **22:45-23:35** Komisarz Alex **00:30** Zapiski Łazęgi **00:45** Galeria **01:10** Łamigłówka **01:15** Detektywi na wakacjach **01:45** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:25** Sport **02:30** Pogoda **02:45-03:10** Na sygnale **03:35** Polonia 24 **04:10** Polonia w Komie **04:20** Bulionery **04:50** Przystanek Woodstock **05:40** Alchemia zdrowia i urody **06:05** Zakończenie dnia

07:15 Trzy młyny **08:15** Portrety Gdziekolwiek będą film o Marku Grechucie reż. Piotr Poraj Poleski **09:20** Awantura o Basję film **11:10** Czarna suknia film **12:00** Mandarynki i pomarańcze czyli wiersze i piosenki J. Tuwima koncert **13:00** Studio Kultura Szkarłatna ulica **13:05** Szkarłatna ulica reż. Fritz Lang **14:55** Powrót do ulubionych... Mini wykłady o maxi sprawach **15:05** Powrót do ulubionych... Mini wykłady o maxi sprawach **15:35** Trzy młyny **16:35** Sztuka czytania **17:15** Portrety Gdziekolwiek będą film o Marku Grechucie reż. Piotr Poraj Poleski **18:20** Rozmowy o miłości reż. Mirosław Gronowski wyk. Danuta Stenka Katarzyna Walter Jan Jankowski Aleksander Trąbczyński Dariusz Biskupi Jerzy Dąbrowski **20:10** Mad Men **21:15** 25 lat wolności **23:15** Mad Men **00:10** Videofan **00:20** Videogalerie **01:00** Noce z Verdium Falstaff Falstaff reż. Götz Friedrich **03:15** Nagroda El Premio reż. Paula Markovitch wyk. Laura Agorreca Viviana Suraniti **05:10** Zakończenie dnia

06:05 Benefis Andrzeja Grabowskiego **07:05** Słownik polsko@polski **07:40-08:30** Ojciec Mateusz **09:20** Polonia w Komie **09:30** Baśnie i bajki polskie **09:50** Sześć milionów sekund **10:25** Dzika Polska **11:00** Polonia 24 **11:40** Dwie strony medalu **12:05** Bulionery **12:30** Łamigłówka **12:35** Wiadomości **12:50** Londyńczycy **13:50** Portret Damy Karolina Lanckorońska **14:55** Benefis Andrzeja Grabowskiego **16:00** Złotopolscy **16:30** Flesz historii **16:55** Dwie strony medalu **17:20** Polonia w Komie **17:30** Telexpress **17:50** Łamigłówka **17:55** Bulionery **18:30** Encyklopedia II wojny światowej **18:55** Czas honoru **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:35** Pogoda **20:40** Łamigłówka **20:50** Nowa **21:45** Polonia w Komie **22:00** Polonia 24 **22:45-23:40** Sfora **00:45** Dwie strony medalu **01:10** Łamigłówka **01:15** Sześć milionów sekund **01:40** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:25** Sport **02:30** Pogoda **02:45** Nowa **03:35** Polonia 24 **04:10** Polonia w Komie **04:20** Bulionery **04:50** Co tu jest grane **05:15** N jak Neo **05:45** Wilnoteka **06:05** Zakończenie dnia

07:15 Trzy młyny **08:15** Mój dom reż. Magdalena Szymków **09:05** Obywatel Piszczak reż. Andrzej Kotkowski wyk. Jerzy Stuhr Maria Pakulnis Kazimierz Kaczor Krzysztof Załuski **11:05** Klasyczny wtorek Co tu jest grane ? **11:25** Co tu jest grane ? **12:00** Tama film reż. Konstanty Cioiszii **12:50** Wino truskawkowe reż. Dariusz Jabłoński **14:50** Powrót do ulubionych **15:35** Trzy młyny **16:45** Rozmowy po-Szczególnie **17:25** Mój dom reż. Magdalena Szymków **18:05** Obywatel Piszczak reż. Andrzej Kotkowski **20:10** Mad Men **21:15** 25 lat wolności **23:00** Młoda Polska Zmartwychwstanie film reż. Klara Kochańska **23:35** Mad Men **00:35** Nieznośna lekkość bytu film reż. Philip Kaufman wyk. Daniel Day Lewis Juliette Binoche Lena Olin Derek de Lint Erland Josephson Daniel Olbrychski Stellan Skarsgård Tomek Bork Pavel Landovsky Donald Moffat **03:35** Kompozytorzy muzyki filmowej Lalo Schifrin IN THE TRACKS OF LALO SCHIFFRIN **04:45** Dolny Śląsk Do zobaczenia Partytura na wszystkichofony **05:05** Zakończenie dnia

06:05 Benefis Andrzeja Grabowskiego **06:55** Smaki polskie **07:10** Szlakiem gwiazd **07:40-08:35** Ojciec Mateusz **09:25** Polonia w Komie **09:30** Baśnie i bajki polskie **09:50** Tylko Kaśka **10:25** Dzika Polska **11:00** Polonia 24 **11:40** Dwie strony medalu **12:05** Bulionery **12:25** Łamigłówka **12:35** Wiadomości **12:50-13:15** Na sygnale **13:50** Studio Wschód **14:25** Okrasa łamie przepisy **14:55** Benefis Andrzeja Grabowskiego **16:00** Złotopolscy **16:30** Wilnoteka **16:55** Dwie strony medalu **17:20** Polonia w Komie **17:30** Telexpress **17:50** Łamigłówka **17:55** Bulionery **18:30** Encyklopedia II wojny światowej **18:55** Czas honoru **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:35** Pogoda **20:40** Łamigłówka **20:50** Pogoda na piątek **21:45** Polonia w Komie **22:00** Polonia 24 **22:45-23:45** Oficer **00:45** Dwie strony medalu **01:10** Łamigłówka **01:15** Tylko Kaśka **01:45** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:25** Sport **02:30** Pogoda **02:45** Pogoda na piątek **03:35** Polonia 24 **04:10** Polonia w Komie **04:20** Bulionery **04:50** Co tu jest grane **05:15** N jak Neo **05:45** Wilnoteka **06:05** Zakończenie dnia

07:15 Quo vadis? **08:15** Portrety Amerykański radykał Przypadki Normana Finkelsteina reż. David Ridgen Nicolas Rossier **09:25** Prawo i pięść film reż. Jerzy Hoffman Edward Skórzewski **11:05** Młoda Kultura Tune koncert **11:55** Wenus z Ille film **12:35** Jaśniejsza od gwiazd reż. Jane Campion **14:45** Powrót do ulubionych **15:30** Quo vadis? **16:30** Wydarzenie aktualne **17:10** Portrety Amerykański radykał Przypadki Normana Finkelsteina **18:20** Prawo i pięść film **20:10** Mad Men **21:15** 25 lat wolności **23:00** Mad Men **00:05** Studio Kultura Lidia Duda **00:10** Nie zgadzam się na świat w którym żyją moi bohaterowie reż. Lidia Duda **00:30** Bracia reż. Lidia Duda **01:35** Billboard film reż. Łukasz Zadziński wyk. Rafał Mackowiak Andrzej Seweryn Bogusław Linda Piotr Fronczewski Paweł Kukiz Justyna Steczkowska Piotr Gąsowski Katarzyna Gusiawa **03:25** Performance **04:10** Młoda Polska Zmartwychwstanie film krótkometrażowy reż. Klara Kochańska wyk. Jaśmina Polak Antoni Pawlicki Mirosław Zbrojewicz **04:40** Teledyski **05:00** Zakończenie dnia

06:05 Co nam w duszy gra **07:00** Męczennicy Ducha **07:40-08:30** Ojciec Mateusz **09:20** Polonia w Komie **09:30** Baśnie i bajki polskie **09:50** Szaleństwo Majki Skowron **10:25** Dzika Polska **11:00** Polonia 24 **11:40** Dwie strony medalu **12:05** Bulionery **12:30** Łamigłówka **12:35** Wiadomości **12:50** M jak miłość **13:45** Pogoda na piątek **14:45** 10 Przystanek Woodstock **15:40** Smaki polskie **16:00** Złotopolscy **16:30** Klimaty i smaki **16:55** Dwie strony medalu **17:20** Polonia w Komie **17:30** Telexpress **17:50** Łamigłówka **17:55** Bulionery **18:30** Encyklopedia II wojny światowej **18:55** Czas honoru **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:40** Pogoda **20:45** Łamigłówka **20:55** Komisarz Alex **21:45** Polonia w Komie **22:00** Polonia 24 **22:45** Głina **23:40** Zabójczy ogień **00:40** Dwie strony medalu **01:05** Łamigłówka **01:10** Szaleństwo Majki Skowron **01:45** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:25** Sport **02:35** Pogoda **02:45** Komisarz Alex **03:35** Polonia 24 **04:10** Polonia w Komie **04:20** Bulionery **04:55** Zabójczy ogień **05:50** Klimaty i smaki **06:05** Zakończenie dnia

07:15 Quo vadis? **08:10** Okiem warszawskiego fryzjera reż. Magdalena Pytkowska Jakub Polakowski **08:50** Limuzyna Daimler Benz film reż. Filip Bajon **10:40** Nalepa Flamenco i blues koncert **11:35** Iluzja impresja filmowa **12:05** Pożegnanie Proshchanie Farewell reż. Elem Klimov **14:20** Powrót do ulubionych **15:30** Quo vadis? **16:25** Sztuka czytania **17:05** Okiem warszawskiego fryzjera reż. Magdalena Pytkowska Jakub Polakowski **17:45** Raj **17:50** Znaki **18:00** Wspinaczka **18:20** Limuzyna Daimler Benz film reż. Filip Bajon wyk. Michał Bajor Piotr Bajor Vadim Glowna Maja Komorowska Tadeusz Łomnicki Elżbieta Czyżewska Janusz Gajos Wojciech Pszoniak Gustaw Holoubek Henryk Machalca **20:10** Mad Men **21:15** Kobra Czwarty manekin spektakl teatralny **23:05** Mad Men **00:05** Wyspa Ostrow reż. Paweł Ługin wyk. Piotr Mamonov Wiktor Sukhorukov Dmitri Dyzhev Jurij Kuzniecov **02:10** Nowy świat The New World Uos Maalim **03:50** Pasma kontemplacyjne **04:55** Zakończenie dnia

07:30 Podróżnik **08:00** Widziane na Ziemi **09:00** Podziemny front **09:25** Prawdziwy koniec wojny Grabięże zwycięzców **10:00** Kobiety Białego Domu **10:15** Flesz historii **10:35** Zaproszenie **11:05** Podróż kulinarne Roberta Makłowicza **11:35** Historia faszystów **12:25** Kobiety Białego Domu **12:35** Tajemnicie twierdzy Iwanograd **13:05** Latający Holender **13:45** Spór o historię **14:25** Szerokie tory **14:55** Było nie minęło **15:30-16:00** Sensacje XX wieku **16:35** Cafe Historia **17:00** Podziemny front **17:25** Prawdziwy koniec wojny Tygiel narodów **17:55** Wielcy znani i nieznanzi Portret z rodziną w tle Władysław Grabski **19:00** Dziennik telewizyjny **19:45** Historia faszystów **20:35** Polska i świat z historią w tle **21:00** Było nie minęło **21:35** Sensacje XX wieku **22:40** Szerokie tory **23:15** Nieznane Katastrofy **123:45** Ballada o lekkim zabarwieniu erotycznym **00:20** Zapomniane zbrodnie na Wołyniu **00:55** Podróżnik Lekcja Flamenco **01:25** Prawdziwy koniec zimnej wojny **02:35** Dąbrowszczacy **03:15** Zakończenie dnia

05:55 W niewoli przeszłości **06:45** W 11 Wydział Śledczy serial **07:20** Rozmowy w toku **08:00** Usta Usta serial **08:50** Francuskie miasteczko serial **09:45** Hela w opalach serial **10:10** Ukryta prawda serial **11:00** Ja to mam szczęście serial **11:30** 66 niezapomnianych chwil showbiznesu program **11:55** Wiem co jem program **12:20** Anna German serial **13:15** Diabeł wie lepiej **14:00-14:15** Serwis Pogodowy **14:20** Wawa non stop serial **15:05** Bazar **15:30** W niewoli przeszłości **16:20** Mityczne szlaki **17:15** Opowiedz mi historię serial **18:10** Ukryta prawda serial **19:00** Fakty **19:30** Sport **19:40** Pogoda **19:50** Uwaga program interwencyjny **20:05** Ja to mam szczęście serial **20:30** Kuchenne rewolucje program **21:15** Cygan film **23:00** Bezpieczeństwo wewnętrzne serial **23:55** Odrobina Polski program **00:05** W niewoli przeszłości **00:55** Rozmowy w toku **01:35** Mityczne szlaki **02:30** W obcym ciele **03:00** Fakty **03:25** Sport **03:30** Pogoda **03:35** Uwaga program interwencyjny **03:50** Sędzia Anna Maria Wesołowska serial **04:35-04:50** Serwis Pogodowy **04:55** Opowiedz mi historię serial

PIĄTEK 27.06

SOBOTA 28.06

NIEDZIELA 29.06

07:30 Podróżnik Zulusland **07:55** Dziobem i pazurem reż. Krystian Matysek **09:00** Kariera Nikodema Dyzmy **10:00** Znak Orła **10:35** Koto historii Oblicza naszej i waszej wolności **11:15** Historia faszystów **12:00** Śladami Potopu **12:50** Polska w Białym Domu **13:10** Koniec Europy reż. Kamila Veymont Cendrowska **14:00** Dzika Polska **14:30** Szerokie tory **15:05** Flesz historii **15:25** Dzieje Kultury Polskiej **16:25** Pochodzenie człowieka **17:00** Kariera Nikodema Dyzmy **18:10** Znak Orła **18:45** Kalendarium historyczne Poznańskie Powstanie reż. Krzysztof Magowski **19:20** Dziennik telewizyjny **20:00** Amerykanin w PRL u reż. Piotr Morawski Ryszard Kaczyński **21:00** Spór o historię **21:50** 13 lat 13 minut reż. Marek Maldis Grzegorz Łubczyk **22:55** Pradawni bogowie **23:35** Dom **01:05** Podróżnik **01:35** Pochodzenie człowieka Ewolucja i chrześcijaństwo **02:15** Pochodzenie człowieka Ludzie i małpy **02:50** Zakończenie dnia

07:30 Podróżnik Dubrownik **07:55** Święty Jacek reż. Jarosław Glodek Elżbieta Konderek **09:00** Kariera Nikodema Dyzmy **10:10** Znak Orła **10:45** Dzieje Kultury Polskiej **11:50** Święci i grzesznicy Historia papieża **12:50** Saga presterkiej puszki **13:50** Wielka Gra **14:40** Doręczkarz nr 13 film reż. Marian Czauski wyk. Stanisław Sieniński Jadwiga Andrzejewska Mieczysława Źwikłińska Lena Żelichowska Władysław Grabowski Mieczysław Cybulski **15:50** O nowej to hucie ballada **16:20** Pochodzenie człowieka reż. Andrés Garrigó **17:00** Panny i wdowy **17:55** Znak Orła **18:30** Ex Libris **18:45** Kalendarium historyczne Robotnicy Cegielskiego **19:10** Dziennik telewizyjny **19:50** Gdzie się podziało 80 milionów **21:05** Poznań 56 reż. Filip Bajon wyk. Daniel Olbrychski Jerzy Radziwiłowicz Piotr Prońko Marta Stanisławska Mariusz Puchłowski **23:05** Wrzesień 1939 Jak nas wyzwalano **23:40** Dom **01:10** Podróżnik **01:40** Anna German i ja **02:40** Zaśpiewajmy to jeszcze raz **03:20** Zakończenie dnia

FOTO: TVN / Michał Napien

FOTO: TVN / Piotr Bławicki

FOTO: TVN / Jan Kucharczy

FOTO: TVN / Piotr Bławicki

FOTO: TVN / Piotr Bławicki

ITVN: program „Dzień Dobry Wakacje”, w każdą sobotę i niedzielę od 28 czerwca o godz. 8.30

PONIEDZIAEK 30.06

07:25 Podróżnik **08:05** Widziane na Ziemi **09:05** Podziemny front **09:30** Prawdziwy koniec wojny Tygiel narodów **10:00** Spór o historię **10:45** Dzika Polska **11:20** Okrasa lamie przepisy **11:50** Prawdziwy koniec zimnej wojny reż. Jerzy Sładkowski **13:00** Poznań 56 reż. Filip Bajon wyk. Daniel Olbrychski Jerzy Radziwiłowicz Piotr Prońko Marta Stanisławska Mariusz Puchłowski Bogdan Kupisiewicz Jan Nowicki Maciej Talaga Stefan Sendek Robert Siwak **15:00** Było nie minęło **15:35** Sensacje XX wieku **16:30** Flesz historii **17:00** Podziemny front **17:25** Prawdziwy koniec wojny **17:55** Kalendarium historyczne Dowódcy AK Grot gen brzy Stefan Rowecki **18:30** Współpracowałem z TW Ewa Max **19:05** Dziennik telewizyjny **19:50** Historia faszystów **20:40** Kobiety Białego Domu **21:00** Było nie minęło **21:35** Sensacje XX wieku **22:35** Gorzkie zwycięstwo **00:20** Zapomniana flotyła reż. Jan Tarczyński Leszek Wiśniewski **01:25** Podróżnik **01:50** Doręczkarz nr 13 film reż. Marian Czauski **03:05** Zakończenie dnia

07:30 Zamki kresowe Rzeczypospolitej Buczacz **08:00** Widziane na Ziemi **09:00** Podziemny front **09:35** Prawdziwy koniec wojny **10:00** Flesz historii **10:15** Cafe Historia **10:45** Zaproszenie Walońskie marzenia **11:15** Makłowicz w podróży **11:45** Warownie pogranicznych szlaków Czersk **12:05** Historia faszystów **13:05** Gorzkie zwycięstwo **14:45** Było nie minęło **15:25** Sensacje XX wieku **16:15** Koto historii Oblicza naszej i waszej wolności **17:00** Podziemny front **17:35** Ex Libris **17:50** Układ Warszawski **18:20** Kalendarium historyczne Działo się 1 lipca **19:10** Dziennik telewizyjny **19:50** Historia faszystów **20:45** Kobiety Białego Domu **21:00** Było nie minęło kronika zwiadowców historii **21:40** Sensacje XX wieku Stalin droga do władzy **22:05** Sensacje XX wieku Stalin droga do władzy **22:35** Wierzyliśmy cz 1 **00:20** Zamki kresowe Rzeczypospolitej Buczacz **00:45** Zamek przy Eaton Place **01:30** Papa się żeni

07:30 Zamki kresowe Rzeczypospolitej Jazłowiec **08:00** Widziane na Ziemi **09:00** Podziemny front **09:40** Polska i świat z historią w tle Skrzydła nad Polską F 16 **10:10** Polska i świat z historią w tle Genius Loci w Zawichoście **10:30** Dzika Polska **11:05** Podróż kulinarne Roberta Makłowicza **11:40** Historia faszystów **12:45** Wierzyliśmy **14:30** Życiorys Ambasador Portu **14:50** Było nie minęło kronika zwiadowców historii **15:25** - **15:55** Sensacje XX wieku **16:20** Spór o historię **17:00** Ród Gąsieniców **18:10** Kalendarium historyczne Matka Boska Ostobramska **18:40** Czerwiec wrzesień 1989 **19:00** Dziennik telewizyjny **19:45** Historia faszystów **20:40** Flesz historii **21:00** Było nie minęło kronika zwiadowców historii **21:40** - **22:05** Sensacje XX wieku **22:35** Cichociemni **24:00** Fotograf parzytantów **00:45** Zamki kresowe Rzeczypospolitej Jazłowiec **01:15** Hubal dramaturg wojenny

07:30 Zamki kresowe Rzeczypospolitej Żółkiew **07:55** Widziane na Ziemi **09:00** Ród Gąsieniców **10:05** Koto historii Oblicza naszej i waszej wolności **10:50** Zobaczyć jak najwięcej **11:15** Makłowicz w podróży Podróż **11:50** Historia faszystów **12:50** Cichociemni **14:10** Fotograf parzytantów **14:45** Było nie minęło kronika zwiadowców historii **15:20-15:45** Sensacje XX wieku **16:20** Polska i świat z historią w tle **16:40** Tajemnicie żelaznych maszyn **17:00** Ród Gąsieniców **18:15** Kalendarium historyczne Pamięć **19:05** Dziennik telewizyjny **19:45** Historia faszystów **20:40** Gwoździec Rekonstrukcja **21:00** Było nie minęło kronika zwiadowców historii **21:40** Sensacje XX wieku **22:10** Sensacje XX wieku **22:40** Szerokie tory Jeden dzień z życia business woman w Kijowie **23:15** Nieznane Katastrofy **23:45** Ballada o lekkim zabarwieniu erotycznym **00:25** Gorzkie zwycięstwo **01:10** Zamki kresowe Rzeczypospolitej Żółkiew **01:35** Szczęśliwa

TYGODNIOWY HOROSKOP Z TAROTEM

BARAN 21.03.-20.04. KOŁO FORTUNY

Jeśli lubisz żyć intensywnie, uwielbiasz niespodzianki i chcesz kochać namiętnie, to możesz teraz spotkać takiego partnera.

BYK 21.04.-21.05. SĄD BOŻY

Nadszedł czas na ocenę sytuacji życiowej, bilans, konieczność zastanowienia się, co należy zmienić.

BLIŹNIĘTA 22.05.-21.06. PIĄTKA DENARÓW

Dojrzałeś, by pojąć, że sam jesteś autorem swoich problemów. Skup się na wewnętrznej, duchowej sile.

RAK 22.06.-22.07. KOCHANKOWIE

Bez dokonania wyboru nie możesz pójść dalej. Musisz się określić, bo pozostaniesz w stanie zawieszenia.

LEW 23.07.-23.08. SIÓDEMKA DENARÓW

Wszystko idzie zgodnie z planem, a znane przyczyny wywołują znane z góry skutki.

PANNA 24.08.-23.09. SZÓSTKA DENARÓW

Zatroszcz się o kogoś w potrzebie. Miej dobre serce, bądź hojny, to i sam spotkasz się z hojnością.

WAGA 24.09.-23.10. DWÓJKA MIECZY

Możesz liczyć na współpracę ludzi, z którymi łączą Cię związki formalne i organizacyjne.

SKORPION 24.10.-23.11. KRÓLOWA MIECZY

Okres trudnych doświadczeń emocjonalnych już minął. Doświadczenia te wzmocniły Cię i uodporniły na przyszłość.

STRZELEC 24.11.-22.12. DZIESIĄTKA DENARÓW

Wzmocni Ci się poczucie własnej wartości. Będziesz cieszyć się stabilizacją rodzinną i zawodową. Możliwy spadek.

KOZIOROŻEC 23.12.-20.01. DWÓJKA BUŁAW

Zdobądź względy, zaufanie, pozyskaj sobie współpracę osoby, którą zapewne znasz lub, o której wiesz dużo.

WODNIK 21.01.-19.02. CZWÓRKA PUCHARÓW

Jesteś uzależniony od nagromadzonych emocji, które domagają się uwolnienia i wpływu na Ciebie.

RYBY 20.02.-20.03. KSIĘŻYC

Zaczniesz zachowywać się nieracjonalnie, postępować wbrew sobie. Możesz przysporzyć kłopotów sobie i innym.

Wróżka Henry

tarot, runy, talizmany runiczne, numerologia, horoskopy partnerskie
tel. + 32 0496 41 22 40, e-mail: henryka.lorenc@wp.pl

Kremowy chłodnik ogórkowy

Lekki, sycający chłodnik, który wprowadzi świeżość podczas letniego obiadu. Do przygotowania w kilka chwil, oczywiście najlepiej smakuje mocno schłodzony.

Składniki:

2 ogórki szklarniowe
1/2 pęczka natki
1/2 natki pietruszki
2 cebule dymki ze szczypiorkiem

2 łyżki oliwy
200 ml jogurtu naturalnego
400 ml kefiru
sól
pieprz

Przygotowanie:

Ogórka myjemy, kroimy na mniejsze kawałki. Razem z obraną cebulą, ziołami i szczypiorkiem wkładamy go do naczynia blendera. Wszystko miksujemy na drobno. Dodajemy jogurt, oliwę oraz kefir i miksujemy chwilę do uzyskania kremowej konsystencji. Zupę doprawiamy do smaku. Chłodnik podajemy w szklankach, np. w towarzystwie młodych ziemniaków. Życzeń smacznego :)

Katarzyna Cukier

autorka bloga „Gotuj z Cukierniczką”
gotujzucukierczka.blogspot.fr

PRENUMERATA
VECTOR POLONII

Wybierz rodzaj płatności!

Płatność czekiem bankowym, przelewem, osobiście w redakcji.

Dane do przelewu bankowego:

ROI DORE, 6, rue Sainte-Anastase 75003 Paris,

Prenumerata Francja:

konto BNP Paribas
RIB: 30004 01849 00010069666 64

Prenumerata zagraniczna:

IBAN: FR76 3000 4018 4900 0100 6966 664
BIC: BNPAFRPPPO

Kupon z czekiem wystawionym na ROI DORE
prosimy kierować na adres redakcji:
ROI DORE - 6, rue Sainte-Anastase 75003 Paris,

Obsługa abonentów:

09 62 62 77 86 / prenumerata@vectorpolonii.com

Imię i nazwisko

Zamawiam prenumeratę (roczną, półroczną)

Adres e-mail:

Wybierz okres prenumeraty!

Adres

SPRZEDAM

MITSUBISHI ASX - 1.8 DI-D 150 INSTYLE

Rok: 2011, Cena: 15 500 €, Przebieg: 55 000 km
Diesel, Metaliczny brąz, Wnętrze: czarna skóra. Pomoc w parkowaniu z kamerą cofania, felgi aluminiowe 17, szyberdach, kamera cofania, odtwarzacz 6 CD, automatyczna klimatyzacja, ekran dotykowy, GPS, komputer pokładowy, podgrzewane siedzenia, przyciemniane szyby. Spis przeglądów technicznych (+faktury), skrzynia biegów z systemem Start & Stop

iPhone 4 czarny, 32 gb, stan bdb, odblokowany, guzik centralny do wymiany (czasem nie kontaktuje), 180 euro, kontakt: 123plit@gmail.com

iPhone 4S biały, zablokowany, Orange FR 16 gb, stan bdb, 250 euro, kontakt: 123plit@gmail.com

Jaguar X-Type kolor British Racing Green, stan ogólny dobry (kilka zadrapań, auto paryskie), 2-gi właściciel, 2.5L V6 automat, świetnie wyposażony, przebieg 196 tys. km, kontakt: 123plit@gmail.com

WYNAJMĘ

Mieszkanie do wynajęcia na jeden miesiąc (czerwiec) w Paryżu XIX, metro Laumière, linia 5. 5 minut pieszo do parku Buttes Chaumont, 10 min do parku de la Villette, 3 minuty do kanału de la Villette. 26 m², 4 piętro z windą, sypialnią z dużym łóżkiem, łazienką z wanną, balkon..., Internet Wifi, cena: 670 euro, kontakt: andree1611@windowslive.com

Domek do wynajęcia. Ile d'Oleron Les Sables Vigniers dla 4 osób (500 m od plaży, piekarnia i pizzeria obok, kuchnia wyposażona z kuchenką, mikrofalówką, lodówką, zamrażalnikiem, pralka, TV, toaleta, prysznic, taras z grillem); wiele tras rowerowych; maj 230 euro / tydzień
czerwiec 260 euro / tydzień
sierpień - 450 euro / tydzień
wrzesień - 250 euro / tydzień
Informacje pod numerem telefonu:
06 68 92 90 22 i l.driessens@yahoo.fr

PRZEDSTAWICIEL DS. PROMOCJI I SPRZEDAŻY

„Vector Polonii” ogłasza rekrutację na stanowisko:

Przedstawiciel ds. promocji i sprzedaży!

Zakres obowiązków:

- Dbanie o dobry wizerunek periodyku
- Pozyskiwanie reklamodawców, odbiorców prenumeraty
- Nawiązywanie oraz podtrzymywanie relacji z klientami
- Realizacja planów sprzedaży w oparciu o wyznaczone cele

Profil kandydata:

- Doświadczenie w sprzedaży i obsłudze klienta
- Dobra znajomość języka francuskiego (każdy dodatkowy język będzie atutem)
- Doskonałe umiejętności komunikacyjne i negocjacyjne
- Znajomość środowisk polonijnych (mile widziana)
- Inicjatywa, energia, zapał do pracy
- Dynamizm i zaangażowanie
- Prawo jazdy kat. B

Informacje praktyczne:

- Miejsce pracy: Paryż, Francja
- Data objęcia stanowiska: od zaraz

Zgłoszenia (CV + list motywacyjny w języku polskim) prosimy wysłać na adres: photo@roidore.com z dopiskiem „Przedstawiciel ds. promocji i sprzedaży”.

PSYCHOLOG

Beata KWASIEBORSKI
Konsultacje - Paryż X
tel. 06 13 82 20 89

DAM PRACĘ

Praca dla spawacza/montera z doświadczeniem w pracowni kreacji i wyrobu biżuterii w Paryżu.
Zakres zadań: obróbka metalu, prace ślusarskie, monterskie i spawalnicze.
Znajomość języka francuskiego nie wymagana.
Osoby zainteresowane prosimy o kontakt telefoniczny pod numerem 01 42 71 84 80 lub mailowy: magjo@magjoparis.fr.

Cennik ogłoszeń:

Ogłoszenia drobne do 10 słów – 8 €, każde kolejne słowo – 0,50 €.
Zniżka od trzeciej emisji ogłoszenia.
Ogłoszenia „dam pracę/szukam pracy” – bezpłatne
Prosimy o przesyłanie ogłoszeń na adres: redakcja@vectorpolonii.com
Reklama: cena w zależności od wielkości i ilości emisji.
Cennik w siedzibie Redakcji: 6, rue Sainte-Anastase, 75003 Paryż.
Redakcja VP nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam.

Imię i nazwisko

Zamawiam prenumeratę (roczną, półroczną)

Adres e-mail:

Wybierz okres prenumeraty!

Adres

Wybierz rodzaj płatności!

Płatność czekiem bankowym, przelewem, osobiście w redakcji.

Dane do przelewu bankowego:

ROI DORE, 6, rue Sainte-Anastase 75003 Paris,

Prenumerata Francja:

konto BNP Paribas
RIB: 30004 01849 00010069666 64

Prenumerata zagraniczna:

IBAN: FR76 3000 4018 4900 0100 6966 664
BIC: BNPAFRPPPOP

Kupon z czekiem wystawionym na ROI DORE prosimy kierować na adres redakcji:
ROI DORE - 6, rue Sainte-Anastase 75003 Paris,

Obsługa abonentów:

09 62 62 77 86 /prenumerata@vectorpolonii.com

Sztuka winylu. Stanisław Zagórski

Jego emigracja zaczęła się od rodzinnej wizyty. W Stanach Zjednoczonych został, aby udowodnić sobie, że nie jest gorszy od Amerykanów. Obecnie jego nazwisko wpisuje się w poczet najważniejszych grafików na świecie. Artysta na swojej liście odnotowuje liczne, ważne zlecenia, głównie związane ze światem muzycznym.

Obiady w towarzystwie

Stanisław Zagórski należał do młodego środowiska warszawskich grafików lat 50 i 60. Był jednym z przedstawicieli tzw. „polskiej szkoły plakatu”.

Uczęszczał na warszawską Akademię Sztuk Pięknych, na Wydział Grafiki. Jak wspominał, w wywiadzie udzielonym do filmu „Przyjaciele na 33 obroty”, w czasach kiedy studiował, Akademia była ośrodkiem znajdującym się pod silną presją polityczną. Wydział grafiki natomiast, wydawał mu się wolny i pozbawiony zabarwień systemowych. „Mielśmy wspaniałych profesorów: Henryka Tomaszewskiego, Wojciecha Fangora. Nasze późniejsze sukcesy wynikały z tego, że oni pomogli nam zrozumieć, co jest najistotniejsze w grafice i plakacie” – podsumowywał efekty edukacji Zagórski.

Czasy warszawskie, to dla artysty okres zabawy w towarzystwie śmietanki miejskiej bohemy, najstojniejsze lokale (PIW, Kameralna, Bristol), oraz wielkie przyjaźnie i dająca kreatywne efekty współpraca m.in. z Rostawem Szaybo. „Byliśmy młodzi, mieliśmy energię i to, dla mnie, był najlepszy okres mojego życia” – wspominał grafik.

Na amerykańskim gruncie

W Stanach Zjednoczonych przebywała siostra bliźniaczka artysty. To na jej zaproszenie przyjechał on do Nowego Jorku z wizytą. Była wiosna. Krótkie odwiedziny trwały nadal. Ciągną się już ponad 50 lat.

Najpierw artysta przeciągnął pobyt w związku z zorganizowaną przez Polish Institut of Art & Science wystawą jego prac. Potem powziął decyzję o zawojowaniu Ameryki. „Narysowałem kilka prac i nikt ich nie chciał – wspominał.

Wystawa prac Stanisława Zagórskiego i Rostawa Szaybo w Galerii Kordegarda w Warszawie

– Tę porażkę potraktowałem ambjonalnie i postanowiłem nie wracać do Polski, zanim nie udowodnię sobie, że nie jestem gorszy od Amerykanów”.

Zaczął od projektowania okładek książek dla Harpers & Row. Dalej, dzięki kontaktom z kraju, udało mu się umówić na spotkanie w sprawie pracy w wydawnictwie płytowym Atlantic Records. Tam otrzymał zlecenie i szansę, którą wykorzystał w pełni. Jako pierwsza, powstała okładka do albumu „The Sheriff” formacji The Modern Jazz Quartet. Za tym ruszyła cała lawina projektów. „Ogólnosiwiatowy rozgłos zyskał przede wszystkim jako twórca okładek płyt gramofonowych największych gwiazd współczesnej muzyki rozrywkowej i jazzu. Wystarczy wymienić takich gigantów, jak: Miles Davis, Aretha Franklin, Otis Redding, Duke Ellington, Roland Kirk, Cher czy zespoły Cream, The Modern Jazz Quartet i Velvet Underground” – wyliczał Grzegorz Brzozowicz.

Zagórski pracował dla takich firm fonograficznych, jak: CBS Records, Columbia Records, Polydor. Wśród zleciodawców były też znane na całym świecie czasopisma – „Time”, „Life”, „New York Magazine” – oraz wy-

dawnictwa: McGraw Hill, Holt, Putnam i inne. „Szczególnie owocna była jego praca nad okładkami do płyt... – podkreślał historyk sztuki Szymon Bojko – tu jego fantazja, umiejętność widzenia szczegółów i kadrowania obrazu znalazły pole do popisu. Projektował okładki do wysoko nakładowych czasopism, ...co umacniało jego pozycję w nowym środowisku”.

Zagórski, jako artysta o ugruntowanej pozycji, był również pedagogiem, uczącym w Tyler School of Art w Filadelfii, gdzie prowadził słynną katedrę projektowania graficznego.

Sztuka w przyzmacie

Na działania Zagórskiego, mimo jego polskiego pochodzenia, patrzeć należy z amerykańskiego punktu widzenia. Twórca, uważany za jednego z najlepszych artystów grafików, dzięki dwóm kulturom, w jakich przyszło mu żyć i wzrastać, stworzył własną markę, budującą niemałe sukcesy.

Wielkie znacznie miało miejsce jego działań, jakim stała się Ameryka. Praca na tamtejszym, niezwykle ugruntowanym i ważnym, rynku graficznym dała mu niezwykle możliwości. To specyficzne środowisko, choć nie jest łatwym do zdobycia, ofiarowuje szczęśliwcom szansę i sukcesy. „Zagórski zmuszony był do szybkiego przestawienia się na zupełnie inny tor działania – pisał Szymon Bojko – jako że grafika użytkowa, choćby najbardziej ambitna, należy w Stanach Zjednoczonych do gatunku *commercial art* i ten fakt wyznacza inny status artysty i inną hierarchię artystyczną”.

Zagórski, choć zajęło mu to trochę czasu, odnalazł się w tych realiach wyśmienicie. Tworzył dzieła osadzone na polskich inspiracjach, jednak doskonale wpisane w kulturę i realia amerykańskie. Dzięki niekwestionowanemu talentowi i bogatej wyobraźni, a także dobremu warsztatowi i wytrwałości stał się, i pozostaje, znaczącą postacią wielkiego rynku sztuki komercyjnej, będącego jednym z filarów sztuki światowej.

Anna Rudek-Śmiechowska

Sprostowanie

Redakcja przeprosza za błąd w podpisie ilustracji, jaki pojawił się w nr 24 (87), s. 20. Zamiast „Józef Łoskoczyński, *Opyran Norwid*, drzeworyt, ok. 1883 r.”, powinno być „Léopold Massard, *Adam Xiąże Czartarski*, staloryt, ok. 1861”.

Wystawa prac Stanisława Zagórskiego i Rostawa Szaybo w Galerii Kordegarda w Warszawie